

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖGMAN

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 23 FEBRUARI 1919.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

Finlands riksföreståndare

GENERAL MANNERHEIM, FINLANDS statsöverhuvud, anlände den 12 februari till Stockholm på sitt första officiella besök. Riksföreståndaren anlände till det flaggprydda Stockholm, som tog emot gästen med solsken och vårväder, ombord på kanonbåten Tarmo och möttes vid Logårdsstrappan av konungen med prinsarna Wilhelm, Carl och Eugen. För övrigt hade till denna första uppvaktning för generalen samlats representanter för statsmakten, korporationer och medlemmar av societeten. Vid Logårdsstrappan hade uppförts en vacker äreport och ett hederskompani av Göta liv-

gårdare i Stockholm.

garde paraderade på Skeppsbron. General Mannerheim åtföljdes av en talrik svit. I väntande ekipage med förridare och omgivet av hedersskvadron med standar gick färden upp till Slottet, där riksmarskalken och överståthållaren med en talrik samling hovfunktionärer hälsade riksföreståndaren. Det var ett furstligt mottagande. Stora folkmassor voro i rörelse i staden, och som bekant avlöpte icke generalens ankomst utan demonstrationer från de yttersta vänster-socialisterna. Men därom fick den det gällde först veta genom tidningarna.

Övre bilden: Konung Gustaf och riksföreståndaren Mannerheim hälsa varandra. Nedre bilden: De båda statscheferna åka upp till slottet. E. Holmén och Pressfotobyran.

Är prästämbetet ett kvinnokall? 200

Några tankar inför en aktuell fråga.

För *Idun* av teol. kand. Siri Dahlquist.

Här är icke man och kvinna, alla ären I ett i Kristus Jesus. — Paulus.

Så många som tro på Kristus, äro präster i Kristus. — Luther.

Tjänsterna äro mångahanda, men Herren är en. — Paulus.

Ehuru det är sant, att vi alla med lika rätt äro präster, böra vi dock icke alla offentligen tjäna och lära andra. — Luther.

HÄR STA KONCENTRERADE TANKAR, mellan vilka åsikterna slå, när man på kristet håll dryftar den nu åter aktuella frågan om kvinnan och prästämbetet. Vi ha rätt — men ha vi också kallelse? Så torde ock frågan ligga för några av oss, som den närmast angår.

Vi ha rätt. Inifrån kristendomen själv möta inga principiella hinder. Mot den ur en tillfällig situation sprungna klokhetföreskriften "Kvinnan lige i församlingen" står med överväldigande kraft vissheten om kvinnans likavärde och likaansvar i Guds rike, hämtad direkt ur den religiösa erfarenheten. Visserligen fördjupar just vår kristendom vördnaden för naturmotsatsen; vi ana en Guds tanke bakom mannagärning och kvinnokall. Men i uppenbarelsens historia ha vi ock sett den naturliga begränsningen i nödtider genombrytas av en övergripande kallelse. Bland Israels domare står mot all rimlig tanke om kvinnokall Deborahs namn. När, för att tala Gamla Testamentets språk, "Guds ord kommer", vilket är prästkallets innersta förutsättning, så går det icke sin väg efter kön utan efter individer. Ordet som sades till en man, kan mycket väl varda nytt i en kvinnas själ: "Om du frambär ädel metall utan slagg, skall du få tjäna mig såsom mun". Från prästkallets innersta förutsättning veta vi, att vi icke stå utestängda.

Kyrkans tradition vittnar för kvinnan som präst.

Vi ha även något av kyrkohistoriens rätt. Den långa historien vittnar emot oss; men den älska historien faller i stället sitt tunga vittnesbörd för kvinnors rätt att i Guds kyrka offentligt tjäna och lära andra. Under urkristendomen — och det är dock där kyrkans tradition börjar — stodo enligt mångfaldiga uppgifter kvinnor vid männens sida såsom församlingslärare. De första kristna kvinnorna hade ofta större bildningsförutsättningar än sina trosbröder; i detta låg deras kallelse till ledareansvar och lärareställning. Kvinnornas insats i kyrkogrunderläggningens tid fyller oss med tacksamhet och beundran och med en känsla av förpliktelse. Det urkristna diakonisskallet har i våra tider till välsignelse återupplivats. Men från Priscilla och kanske Lydia och de i Romarbrevets slutkapitel nämnda, sin tids församlingspräster och missionärer,* går också en linje, men tidigt och alltjämt avbruten.

Vad vållade denna snara omläggning i kyrkans praxis? Kvinnornas — ack, så förståeliga — opålitlighet i lärofrågor blev ett församlingsbekymmer; de häretiska riktningarna buros allmänt fram av kvinnliga agitatorer. Då grep man, naturligt nog, på ortodoxt håll efter Pauli auktoritet: Kvinnan lige i församlingen. Samtidigt växte kyrkans verksamhet till att bli "storoffentlig" — då kom den alltjämt levande frågan om kvin-

Fru Siri Dahlquist med sin förstfödde.

nornas yttre lämplighet. Å andra sidan skedde också en utveckling inom prästkallet självt. Den personliga, ofta profetiska lärarefjänsten förvandlades till liturgiskt prästämbete. Läraren blev offerpräst. Och i offerprästens långa förkristna historia på judisk mark har aldrig kvinnan haft rum. En kvinna kan ha varit profet, men präst — bort det! Det är konsekvent, att kvinnliga präster är en otänkbar tanke för katolicismen. Där, med uppfattningen av prästen som medlare, hör ock det skäl hemma, som nyligen andragits och som väl lyst bor i den allmänna skrällen för kvinnor vid altaret: Kristus var dock man! Men vår protestantiska syn på prästkallet bryter med alla mystiska tankar på prästen som offerpräst-medlare och griper i stället tillbaka till den enkla urkristna läraren-själahjälparen. Därför kan icke på protestantisk mark kvinnor som präster vid männens sida vara en principiell orimlighet. Den mest gängse invändningen, som

varnar för brott mot kyrkans vördnadsfulla tradition, kännes icke hållfast.

Vi ha rätt: inom oss känna vi den, bakom oss se vi den. Men ha vi också kallelsen i detta nu?

Kallar kyrkan på kvinnan?

Kallar kyrkan och läget i vårt folk på oss — och just till präster? Behövas vi, och duga vi?

Den sista frågan kan utan tvivel inte besvaras annat än individuellt. Enstaka kvinnor kunna säkerligen behärska kyrkotjänstens tekniska och konstnärliga sida även i mycket krävande fall och ge både skönhet och värdighet — och andefyllt innehåll — åt församlingens höglider. Kvinnor ha redan talat här i vårt land från domkyrkopredikstolar. Kan man inte sluta att ylligt göra sensation och låta den yttre lämplighetsfrågan med den inre vara en individuell sak? Det ligger i prästkallets art att tvinga till personligt val och ensam besinning på inre och yttre kvalifikationer. Där är icke man och kvinna, utan jag, icke kön, utan individer. — Ur diskussionen om allmän lämplighet och olämplighet kommer icke klarheten över vad som för några kvinnor kunde bli kallelsens väg. — I diskussionen har redan framhållits en sak som rör lämplighetsfrågan: den kvinnliga prästen borde vara ogift, kanske mest för det egna hemmets skull. Det bör vara mannens sak att grunda prästhem och ge kultur och församling den gåvan. — Likaså torde ensam kvinnlig präst i en socken höra till det olämpliga.

Men kallar kyrkan på oss? Kyrkan behöver arbetskraft. Hon har sin prästbrist, hon har dispenseringen — är det inte nog att molivera ett kvinnornas uppstånd? Kyrkan själv känner det inte så. Hon väntar, och hon har skäl att vänta, en ny tillströmning av manlig kraft. Ett omslag har skett, möjligt att avläsa i de varje år stigande teologsiffrorna: prästbristen är inte samma spöke nu som för 10 år sedan. Prästkallet står åter strålande stort för skaror av bildade män, och just i folklivets förfallstider syns såsom ej på länge kyrkans tanke värd ett livs insats. Prästbristen skall lösas som en människans hederssak. — Så tro också vi kyrkliga kvinnor innerst, liksom vi tacksamt erkänna, att "männens kyrka" ger oss en god andlig försörjning.

I sitt medvetande om stigande kraft — och väl också om prästkallets för utomstående ofattnbara tyngd — ställa sig just kyrkans unga arbetare väl så starkt avvisande som de gamla. (Se Axel Lutteman i Församlingsbladet.) Man går därvid fram under parollen: inga kvinnliga präster, men de bildade kvinnorna, gärna teologiskt bildade, in i kyrkans tjänst, med fast anställning såsom resekreterare i ungdomsrörelse och mission, vid diakonistutbildningen, kanske i kvinnofängelser, sjukhus, socialt arbete. Det föreligger alltså ett kyrkligt behov av ökat kvinnoarbeta, ett teoretiskt vid sidan av det praktiska.

Kyrkan kräver kvinnlig kraft, men ej i prästtjänst.

Men på frågan: behövs det kvinnliga präster? svarar kyrkan nej både genom sitt ansvarsbärande folk och genom en bred massopinion. Och då så är: skola vi verk-

O, Du är vår.

Du Mästare, som ensam stod vid hopens tryck med myndigt mod, med evighetens höga ro i själen, stark av bön och tro, o, Du är vår. I trångmålstid vi söka makten av din frid.

Och Du som kom i dödens hus och sade ditt: Stå upp, var ljus — och skapade en stillhetsvärld bland bitter sorg och tanklös flärd, o, Du är vår. I världens natt din ljusa frid är själens skaff.

O, Du, som ditt ej höll för rov men gav det fritt i livets prov, som bar ur viljans heta strid den världen övermäktig frid, när provets stund oss förestår, vi tacka Dig, att Du är vår.

O, Du som levde och som dog, så att ditt liv blev övernog av liv och frid för all vår släkt och döden blev en morgonväkt, o, Du är vår. På dödens ö med Dig vi leva och vi dö.

SIRI DAHLQUIST.

* Se Harnack: Mission und Ausbreitung.

Iduns byrå och expedition,

Mästernamngsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks. 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 14:—	Helt år Kr. 18:—
Halvt år » 7:25	Halvt år » 9:25
Kvartal » 3:75	Kvartal » 4:75
4:de kvartalet » 4:50	Månad » 1:75

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.	Utländska annonser:
45 öre å textside.	å textside, 20 % förh.
20 % förhöjning för	för särsk. begärd plats.
särskilt begärd plats.	å textside, 20 % förh.

ligen tränga oss på? Är det icke mer angeläget att ge vår insats inom de begärda tjänsternas ram? Det enda tvingande vore, om vi kände läget i vårt folk innebära vår kallelse just till prästtjänst. Ty prästtjänst tar man ju inte utan visshet om kallelse. Och är här några som ha en så segrande inre visshet, att de själva vilja vädja till staten mot kyrkans på förhand klara nej?

Sannerligen, vi kvinnor ha det redan i detta nu alls inte trångt i Sveriges kyrka. Vi ha mer än nog av väntande uppgifter inom räckhåll. Vi komma, där vi gå i ungdoms- rörelsens tjänst eller t. ex. som prästfruar i en lokalförsamling prästkallet nästbredvid. Och på visst sätt: vad betyder yrket? Det finns många församlingar, som i denna dag faktiskt ha kvinnliga hjälppräster, och många kvinnor som säga: "vår församling" med något av prästens ansvar och sakkunskap. Ordets nådemedel är i vår hand — t. o. m. under högmässans form. Vem förmenar oss, att där vi samlat människor en söndagsförmiddag i obyggd långt från kyrka, bära till dem Guds ord i det käril som vi räkna som det ädlaste och mest rymmande? Skulle man icke nu om en församling med sin präst begärde det, räkna på venia för en kvinna med kvalifikationer och Andens kallelse att predika högmässa i en kyrka jämväl — för henne likasåväl som för studenten? Sveriges kyrka är fri. Har icke prästen rätt att söka med honom i bildning och allvar jämbördig kvinnas hjälp vid konfirmationsundervisningen på punkter, där en kvinnas erfarenhet gagnar? Så är det utom prästgöringens ämbetsida egentligen bara två ting vi stå helt utanför: sakramentsförvaltningen och de heliga handlingarna samt prästvigningen. Nu är detta förvisso två ting som väsentligt liksom sammanhålla och helga prästens kall, detta jordens skönaste och högsta vid sidan om moderskallet.

Kyrkans vakt kring sakramenten förstå vi. All helgd och vakt kring det heliga! Men skulle vår kvinnlighet störa helgden vid barnets dop eller draga ned den heliga handlingen vid Herrens altare? Det är väl icke heller så man ser det, utan med ett oreflekterat: det är inte ert, ni fick det inte av begynnelsen.*

Prästvigningen är för ett protestantiskt medvetande ingen tom ceremoni. Den ger beständig förpliktelse och tröst. Vi ha sett det. Så högkyrkliga kunna även vi kvinnor vara, att vi ana "ämbetets" härlighet och förda den ström av liv som gått personligt förmedlad sedan apostlarnas dagar — och känna någon gång som en tomhet och undran: varför stå vi med nödvändighet utanför?

Kyrkan bör skapa invigda kvinnliga ämbeten.

För min del tror jag, att den kvinna som skall stå genom åren i fast yrke som församlingsarbetare, får ögonblick då hon ödmjukt önskade sig vara präst fullt ut bunden och avskild som han av kyrkans utkorelse och välsignelse och med något av kyrkans auktoritet över sin person. Därför — gif vinningens helgd åt det kvinnliga ämbete som kyrkan känner sig vilja öppna för! Kan- ske är det icke egenligen prästkall som föresvävar de kvinnor som stå denna sak verkligen nära utan en erkänd kvinnlig kyrkotjänst, parallell med diakonissans, men teoretisk. Jag vet kanske inte någon enda kvinna, som på allvar ville bli präst; sådana finnas däremot, som skulle se det som lycka och rikedom att få stå i direkt, ordnad kyrkotjänst. Och såsom fråga om ett kvinnligt läroämbete inom kyrkan känner

* Den känslan kan åtminstone jag förstå — fastän inte förklara — liksom jag ibland tänkt: skulle kvinnor orkat stå vid de många gravarna i vinter?

jag personligen frågan om kvinnliga präster som mest meningsfull. Hur saken praktiskt skulle ordnas med befogenheter och ekonomi o. d., ser jag inte klart. Men uppgifter vänta i de stora församlingarna, till komplettering av prästernas arbete — predikouppgifter vid sidan av kateketiska och sociala, ungdomsvård, inre mission — i fängelserna, vid sanatorierna, som "kyrkans flygande" för olika syften — allt saker som icke fullt få sitt med enbart frivilliga krafter.

Tidsläget vädjar starkt till oss kyrkliga kvinnor. Kvinnorna betyda gränslöst mycket för Guds rike i Sveriges folk, det som är och det som skall byggas. Ibland tror man, att kyrkans eller Gudstankens framtid i vårt folk vilar hos kvinnorna. Kanske förestår en kristendomens "övervintring". Då kunna uppgifter vara oss kvinnor särskilt anförtrodda, såsom i kyrkans första och kritiska år. För närvarande ser det också ut som om kvinnorna lyssna efter kvinnoord.

Är det orätt, att vi då just nu känna vårt offentliga ansvar växa här som över hela linjen, att vi tycka oss förnimma ett dragande kall till Gudsrikets arbete, väckande och fostrande, kvinnor för kvinnor — och att vi i kärlek vänta, att Sveriges kyrka skulle ge det kallet form?

Ett kvinnligt ämbete i kyrkan: vi ha rätt — det fråga vi inte efter; vi tro på en kallelse — den vilja vi kyrkan skall erkänna och räcka oss.

Det ringer mig i öronen en visionär Upplandsskomakares ord. Under studenternas "korsfåg" hade tillfälligt en kvinnlig student varit med bland korsfararna. Han stod där, gubben, med en blick som svann i det oändliga, och talade med syftning på ett kyrkofadersord: "När det yttre blir som det inre och när kvinna och man gå tillhoppa, då vander det Herrens tid".

Till gagnet om icke till namnet.

— Man borde egentligen vara utbildad till diakonissa, då man är prästfru på landet, därför att kärleken, som kan ta sig uttryck i handling är så mycket verksamare än allt vad ord kunna uttälta.

Ungefär så uttryckte sig fru Siri Dahlquist till Iduns representant, som uppsökt henne i hennes hem i Degerfors. Men om detta skall vara summan av sex års erfarenhet från en verksamhet som prästfru — och hjälppräst — vid församlingsvården i ett stort industrisamhälle som Degerfors bruk i Karlskoga bergslag vilja vi låta vara osagt.

Ty medan frågan om kvinnans lämplighet för prästens heliga kall i all officiell högtidlighet så småningom på grund av motion kommer att behandlas i riksdagen har fru Siri Dahlquist i praktiken löst problemet och som sin mans högra hand vid utföandet av hans ämbete gjort alla- handa viktiga erfarenheter.

Långt innan reverend Anna Shaw hade hållit sin uppmärksammade predikan i Gustaf Vasakyrkan i Stockholm under rösträttskongressen 1911 hade fru Dahlquist förkunnat ordet från en statskyrkans predikstol. Men i all stillhet utan att göra sensation. Att tala till en församlad menighet är för henne någonting på samma gång enkelt och naturligt som någonting ytterst allvarligt. En gång, då hennes man pastorn blev sjuk och det skulle blivit mässfall i en avlägsen del av församlingen, där gudstjänst var utlyst till ett skolhus, reste hans fru dit och höll högmässa. I hennes egen församling, där alla kände henne och

I OVANSTÅENDE ARTIKEL HAR TEOL. kand. fru Siri Dahlquist uttalat sina åsikter om kvinnans lämplighet för prästkallet. Som fru Dahlquist själv under en följd av år varit sin man, pastor Gunnar Dahlquist till ena hjälp vid den krävande församlingsvården vid ett större brukssamhälle i Värmland, ha vi trott, att det skulle intressera Iduns läsare att få ett personligt intryck av henne och hennes arbete vid sidan av vad som kan läsas i hennes tänkvärda och aktuella artikel.

visste vem hon var och vad hon var, nämligen teologie kandidat, väckte denna handling icke det ringaste upseende. Eftersom pastorn var hindrad och frun nu var så duktig och lärd, kunde hon väl sköta hans syssla.

Det är ytterst intressant att höra fru Dahlquist berätta en smula om sina erfarenheter från den lekmanverksamhet i kyrkans tjänst som hon frivilligt åtagit sig. Som mångårig ungdomsledare har hon fått en god skola, men den bildade ungdomen från gymnasistmötena bjuder dock en talare en annan resonans än gossarna och flickorna i ett brukssamhälle på landet.

Vi sitta i familjen Dahlquists vita förmak i prästgården, ett vackert ljust rum med ett slags altare anordnat vid ena kortväggen, där inför en reproduktion av Sigrid Blombergs "Bebådelsen" många unga par knutits samman för livet.

Fru Dahlquist berättar knapphändigt och halvt motvilligt och den som lyssnar får fylla ut och gruppera tillsammans det mesta själv, så att en helhet kan stiga fram ur hennes ord.

Här är en vacker tavla, som hennes åhörare ser för sig.

— Det var en midsommardag, säger hon, och det skulle icke bli någon högmässa i Degerfors kyrka, därför att det fanns ingen präst att tillgå. Men jag tyckte det var så synd, att en så vacker högtid som midsommar skulle gå förbi utan att firas, och så klädde ungdomsföreningen och jag kyrkan som om vi tänkte hålla fest där med grönt och blommor, och då det var färdigt, tyckte jag, att när vi nu var samlade i kyrkan, borde vi inte skiljas utan en gemensam uppbyggelsestund och så talade jag till ungdomarna och höll högmässa för dem.

Kan man icke se ungdomsskaran med sin ledarinna, vitklädd, själv en ung kvinna, som gripen av stundens stämning av sommaren därute och det stycke av den som smyckar det heliga rummet, omedelbart finner de rätta orden och med dem när själarna. —

Ordets förkunnelse är endast en sida av fru Dahlquists verk i församlingen, hon har även påtagit sig sociala uppgifter och ungdomsrörelsen ligger henne varmt om hjärtat. Men det skulle föra oss för långt att här ingå på dessa grenar av hennes verksamhet som frivillig hjälppräst.

ETH. K.

Iduns Kokbok

Av
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

8:de upplagan nu utkommen.
Pris kr. 7: — inbunden.

Konstfliten

Förening för hemslöjd och Konsthandtverk.

Försäljningslokaler: Gamla Högskolan - - - Göteborg.

En räddning. Novell av Teresia Eurén.

"NI ANSER ER HA RADDAT MIG?"

Hon såg upp till mig, där hon halvlåg i vilstolen framför brasan. I det osäkra skenet såg hennes ansikte så spöklikt ut, att jag ofrivilligt gick fram och grep hennes hand, för att känna att hon var en påtaglig verklighet. En ansats till ett leende fladdrade över de bleka dragen, hon strök varsamt över mina fingrar, så som man smeker ett barn: "Fröken Ek, goda snälla fröken Ek!"

Så satte hon sig upp: "Vill ni höra min historia?"

Upptagen av att betrakta henne, denna säregna människa, glömde jag att svara. Och hon märkte det ej heller — satt och stirrade in i elden med ett hårt grepp om stolskarmen.

Jag genomlevde åter i minnet den dag för någon månad sen, då jag, tränad sportkvinna som jag var, hade lyckats rädda henne från att drunkna, fått henne upp på isen och tagit henne med till mitt hem på andra sidan fjärden. Utan hjälp hade det inte gått, men det var jag som fått se henne i vaken och satt räddningen i gång.

Räddningen? Hon ifrågasatte den saken. Tacksam hade hon ju visat sig, på sitt avlägsna sätt — så som man tackar den, som gör så gott han förmår och förstår men som — ack, förstår så litet!

Jag hade undrat mycket vem hon var, denna unga kvinna (betydligt yngre än jag) som såg så härjad och ändå så stark ut. Hennes nästan fula drag ägde i hög grad det slags ljuskraft, som ligger i själva fysionomien. Ogonen voro liksom skiftande i färgen, mellan guldbrun och grått. Deras underliga verkan förhöjdes av de raka svarta brynen. Munnen var ett barns, vek och fylig. Men pannan, hakan och den något grova näsan gävo intryck av kraft och fasthet. Det var intressanta disharmonier i det ansiktet.

Hon hade sysselsatt min fantasi, och egentligen hade jag, halvt omedvetet, gått och väntat på detta tillfälle, då hon skulle vara nog stark att berätta litet, ge mig åtminstone någon ledning för att lösa det problem hon utgjorde. Jag trodde mig nämligen på den tiden vara psykolog; och jag sysslade med författarskap, där jag satt i frid och ro på min fäderneärvda gård, med tid och tillfälle till vad jag behagade. De "kyrkoboksuppgifter" hon lämnat om sig själv sade mig ingenting, annat än att hon tillhörde en gammal ansedd och fordom förmögen släkt och tycktes stå så gott som ensam i livet. Ja, visst ville jag höra hennes historia.

"Berätta," sade jag, "äh berätta, om det inte tröttnar er!"

"Tröttnar!"... Omigen log hon det där överseende löjlet. "Äh nej, jag är nog så att säga immun mot trötthet."

"Ni tror jag blev räddad, när ni fiskade upp mig ur vaken. Nej, det var när jag kom dit, när jag kom ner, ins Jenseits! Jenseits von Gut und Böse, det är ett sant ord, fast missförstått och missbrukat. Först när man varit över gränsen, kommit till botten, då är man räddad — fri, fri genom smärtans övermått, fri från all svaghet, all småaktig hänsyn, all ömhet om sig själv, fri också från tröttheten. Då kan man börja på ny räkning — uppifrån, därför att man varit nere. Liksom det behöver bli mörkt för att man skall lära sig se..."

Jag minns en gång för länge sedan, då jag var med om en höstflyttning från landet, från ett sommarhem i skärgården. Båten gick så tidigt, att vi måste stiga upp redan på natten, mellan tre och fyra, för att

hinna med de sista anordningarna för avresan. Det var mörkt, himlen svartblå, stjärnorna hade en glans som aldrig förr, tyckte jag. Det var som ljushål i det mörka valvet. Så de flammade! — Så hade de flammat och blixtrat förut under ljusa sommarnätter, men — det behövde bli riktigt mörkt, för att vi skulle se dem... Några timmar senare var solen uppe, och nu tycktes stjärnorna ha ramlat ned i gräset eller hänga mellan buskar och träd — där gnistrade nu tusen diamanter. Spindelväven var överstänkt av dagg eller belagd med lätt rimfrost, och man måste förundra sig över att den fanns så där överallt utan att ha märkts förut — det var kolden som visade den och som översållade den med ljuspunkter. Hur många småting vimla omkring oss och bli förbisedda, ända tills dagg faller från himlen och visar oss deras tillvaro; men det sker endast efter mörker och köld..."

Hennes ögon voro nu nästan svarta. Så glimtrade det till i dem, de blevo guldbruna, och som en soluppgång kom över hela ansiktet det varmaste, godaste leende, fullt av ödmjuk ömhet.

"Förlåt, äh förlåt — jag förefaller så otacksam med mina paradoxer. Visst känner jag, att ni var redskapet för min räddning, ni och er kända människokärlek. Hade ni inte fiskat upp mig, som jag sade, så hade jag nu inte kunnat tillämpa den lärdom djupet gav..."

Men jag skulle ju berätta mitt livs historia. Kan man berätta den? Och hur lång

Blott ett enda litet tack kan jag bringa...

»Blott en enda liten blomma bland många...»

Ut ur mörkret det ljusnande log,
och en våg av berusande vällykt
genom kvalmiga sjukrummet drog.
Från konvaljernas daggfriska klasar
steg en stark och befriande vind
av den Vår, som ej åldras och vissnar,
mot min vissna och grånade kind.

Blott ett enda litet slag av ett hjärta,
som slår med mitt eget i takt —
och från lemmarna bindlanna glida,
och förskingrad är plågornas makt.
Vad betyda de skröpliga stunder
som vi räkna i dagar och år,
då en ström av det eviga Enda
mellan själarna enande går!

Blott ett enda litet tack kan jag bringa
av min ringa och fattiga lott,
blott ett enda litet ord, att förklina,
innan lysnarens öra det nått.

Men det språk, som vi tala med varandra,

är ej bundet vid tungor och ord,
och de varliga vägar vi vandra,
löpa fritt mellan himmel och jord.

JOHAN NORDLING.

Sabbatsbergs sjukhus febr. 1919.

tid behöver man i så fall till det? Nå ja, några konturer kan jag ju ge. "Eller jag kan rulla upp för er en och annan film, scener från en människas barndom, ungdom o. s. v. Kanske något mera också, någon förklarande text..."

Hon teg en lång stund med fjärrskådande blick. Hon var långt borta i upplevda ting, och stämman hade liksom en fjärran klang, när hon åter började:

"Min barndom, äh, den var härlig, ett soligt paradiset! Ett sådant hem jag hade! Vår trädgård — en sagolund, där det fanns manshöga nyponbuskar bredvid gamla, gamla granar, svarta och hemlighetsfulla! Men på gräsmattorna lyste solen över kringströdda blommor i alla färger. Äh, maken till den trädgården har jag aldrig sett. Den hade anlagts mitt i själva skogen, och därav hade den sin karaktär. Här fick jag mina första intryck, genomträngda av en säregen poesi. Ja, de knotiga, monumentala ekarne och det erratiska blocket, som också hörde till sagolundens härligheter, gävo mig min första känsla för skulptur, för linjernas språk — allt i kontakt med naturen, det artificiella har jag också aldrig fått! Här lärde jag mig älska ljus och färg och vällyd, när jag låg på rygg och hörde fågelsångens porlande kaskader och såg solstrålarnes lek genom grönskan eller tultade kring under blommande fruktträd, hypnotiserad av insekternas musik.

Och livet som helhet var någonting varmt och ljust och hägnt, som kom det späda sinnet att öppna sig för tillvaron med beredvillighet och kärlek. Jag minns att jag hade ett behov av att ge, just kärlek, icke almosor. Det föll mig aldrig in att, som de små helgon jag läst om, (de finnas i levande livet bevars väl!) klä av mig mina egna små lyxplagg och räcka dem åt trasvargar, men jag kommer ihåg en scen, där jag med våld slets från ett smutsigt litet busfrö, som jag hårt omfamnade och kysste. Jag undrar om min bonne misstänkte någon förhändig erotisk förvillelse eller endast en pervers smak för smuts och trasor... Pojken hade en uttrycksfull fysionomi, som talade om trots, vilja till ont, men också gränslös övergivenhet. Jag hade inte kunnat sätta det i ord då, men jag vet bestämt att vad som drev mig var en säker, osviklig instinkt om detta och en oemotståndlig önskan att "övervinna det onda med det goda".

Pojkar voro för övrigt mina naturliga kamrater, jag var enda flickan i en krets av bröder och kusiner. Och vad vi hade roligt! Det fanns inte en friluftsslek vi inte frossat i. Vi försökte till och med spela polo, det hade en engelsk officer lärt oss. Det kom mycket utlänningar till vårt hem, särskilt engelsmän, mamma var halv engelska — från Singapore. Hennes far var yngre son i en gammal engelsk adelsfamilj, modern av någon blandras. Det var också engelska traditioner i fars släkt, han kom tidigt ut till London, sedan till kolonierna. Och fick som sagt tag i mamma där borta i Singapore — min vackra mamma, hon var som en mogen frukt av Söderns sol eller som en grann blomma! Det är efter henne jag har mitt lockiga hår och svängen på läpparne, men det är också allt. Min engelska haka hade inte hon, fast den atavismen hos mig nog förmedlades genom henne. Resten är väl svenska drag, delvis befecknande för släkten Ståhlsköld. Så det är ju kanske lustigt att jag har ett så exotiskt klingande förnamn. Gloriana döptes jag till — det var ett infall av min mor — Gloriana såsom Queen Bess en gång kallade sig. Glory hette jag

Från konstutställningarna.

under min barndom, — det namnet som nu slår på biografprogrammen! — sedan blev jag Annie, som ni ju vet.

Ja, det var en ljus tid. När jag nu ser tillbaka och har upplösningen i min hand, så kan jag ju finna en och annan liten flik av den skugga framtiden kastade före sig. Ett samtal jag hörde mellan min gamla dadda Meg och min bonne till exempel. Det var om ett barn, som blivit funnet liggande på golvet "med fradga för munnen" för att detta kanske kunde vara "ett förebud". Jag begrep ingenting, men det föreföll mig som om barnet skulle varit min mor. Meg hade kommit med henne till Sverige. — Nå, andra saker också. Där talades om degeneration, och det ordet fäste sig i mitt minne. Det kom igen i samtal mellan gäster, mellan vår läkare och en gammal släkting, ibland i sammanhang med någon yttre egenhet hos någon av oss. Mitt ansiktets olikhet till exempel — som ni ser har jag två helt olika profilfysionomier — min äldste brors öron, som äro olika stora, med mera. Min häftighet och livlighet var också degeneration. Tjänarne togo upp ordet och använde det i tid och otid som en av dem själva oförstådd varnagel. Det är muntrande att minnas hur en av dem tillrättavisade mig för ett näsvist svar: "Ta sig tillvara, Glory, jag tänker inte tåla någon degeneration!" Men då förstod jag inte humorn i dylikt, och oftast skedde anspelningarna på ett dystert och mystiskt sätt. Sådant kom mig att anande rysa och att liksom brådstörtat njuta min barndomslycka, i omedveten förkänsla av dess snara slut.

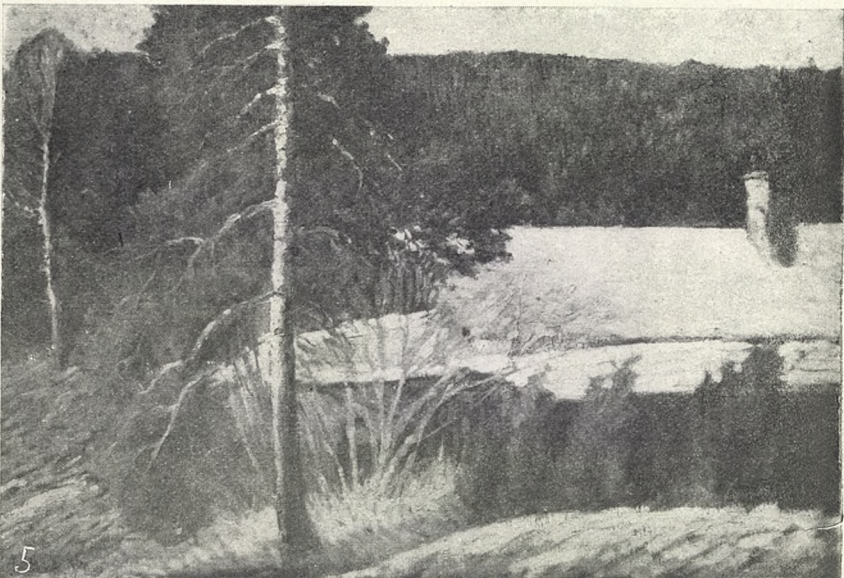

1. G. Magnusson: Porträtt av min fästmö. 2. P. Lindroth: Höstdag i havsbandet. 3. Arvid Fougestedt: I Davids atelier. 4. Oskar Bergman: Från Sandhammaren. 5. P. Sundberg: Tidig frost. — E. Holmén foto.

Jag älskade svärmiskt min vildmarksidyll, jag älskade vördnadsfullt konstverken inomhus och de smakfulla interiörerna, hela mitt vackra hem, jag dyrkade min vackra, strålande mor; att hon var nyckfull och retlig, märkte jag småningom, med led ej därav. Hennes häfliga utbrott drabbade aldrig mig — kanske därför att min dyrkan lärde mig att instinktivt vara henne till lags. Men — jag såg henne kasta en tung nyckelknippa i ansiktet på sin kammarjungfru; jag såg sedan mer än ett drag, som fyllde mig med en kväljande, obestämd oro.

Så, en natt... Jag vaknade plötsligt och satte mig upp i bädden. Bröderna i rummet bredvid sovo hårt och tungt. Vad var det? Säkert hade jag inte drömt de underliga ljud jag hört — var kommo de ifrån? Ur stånd att få makt med den hemlighetsfulla ångest, som kommit över mig, steg jag upp för att söka skydd och förklaring. Jag smög mig ut i den långa korridoren. Den låg i mörker, men hallen, som den mynnade ut i, var starkt belyst av klart månsken. Och där — dragen av min egen fasa kröp jag närmare, tills jag såg alldeles tydligt, såg vad jag aldrig kunde glömma! Jag såg vansinnet. Och det var min egen mor jag såg.

Den natten med dess hemska bilder — det var ju som en förevisning av en rafflande filmserie, så blixtsnabbt växlade bilderna, så våldsamma voro scenerna! Men den natten förändrade mitt liv. Sedan dess var det slut med barndomsparadiset... Vad betydde yttre förändringar, hårda nog i och för sig, jämförda med vad som för-

siggått inom mig! Från och med den natten var jag isolerad. Världen var tude-lad: jag och de andra. De andra voro mina jämnåriga, den mänsklighet jag närmast kom i beröring med. Jag "som visste", var skild genom ett svalg från dem som icke visste — icke visste någonting om livets hem-ska djup av obotlig sorg, den underliga skräm-sel som lurade bakom den skenbart lugna vardagligheten. De, som kunde gläd-ja sig åt små tillfälliga ting, låta muta sig av dem, så att de icke forskade bakom, icke avslöjade den ohyggliga tillvaron — där sådant kunde hända! Liksom jag förut i omedveten passion hängivit mig åt alla livets ljusa möjligheter, så frossade jag nu i min Cassandra-stämning; och de yttre för-ändringar jag nämnt befordrade den.

Sedan min mor, hemligt som om hennes sjukdom vore en förbrytelse, förts bort till en vårdanstalt, upplöstes hemmet. Vårt vackra hus bommades igen — längre fram såldes det — bröderna skickades till en privatskola på landet, jag till en faster i Stock-holm. Det var som om en skam vilat över oss, som om man velat plåna ut minnet av vår existens. Jag har sedan förstått, att vår far trodde sig så bäst motarbeta det arv han fruktade hos oss. Vi skulle komma i en helt annan omgivning, under ett conse-kventare övervakande än han med sitt het-sade affärsliv kunde ge oss. För mig trodde han sig nog sörja särskilt väl, det kan röra mig till tårar, då jag tänker på det — nu. Jag hade ju visat tecken till ett våldsamt känsloliv, själva den starka vitalitet, som han älskat hos mig och velat skydda, när han i min tidiga barndom icke tålde att nå-gra band lades på min bullrande glädje, den ingav honom nu farhågor. Kunde det vara något abnormt i de där häftiga känslorna, de brokiga infallen? Jag behövde en sta-dig hand över mig, en nykter ledning. Så skickade han mig till sin äldsta syster och skaffade mig — en bittert olycklig ungdom.

Det där gamla huset vid Malmskillnads-gatan, jag vet inte om det existerar längre, tror nästan det är rivet. Men i mitt minne står det, grått och dystert, och kastar en kall skugga omkring sig. Mitt rum låg åt en liten gränd, en brant backe, där jag hade utsikt över soliga tak och ett par gårdar som liknade brunnar. Och solen såg jag endast som ett frånande sken. Jag vet inte om alla människor, när de se det där röda skenet över en stängd horisont få ett in-tryck av att detta är den starkaste symbol för tärande längan, men så är det för mig. Jag känner fysisk smärta vid åsynen av en sådan dold solnedgång — troligen en idé-association från den där tiden.

Kanske hade jag blivit lite van vid självs-våld i en del saker. Jag var van att få sova ut om mornarna till exempel. Nu måste jag upp på slaget sex, då stod faster vid min säng med ett vått, iskallt lakan. Detta ohyggliga sätt att ta avrivning inledde mitt dagliga martyrium, och när jag luttrande klädde mig, fränkte jag att Gud var bra barmhärtig, som ej låtit mig dö under nat-ten. Sen jag fått litet varm mjölk med skor-por och kommit i väg till skolan någon tim-me senare, tyckte jag ju ändå det kunde vara lämpligt att leva över historiektionen! Var jag borta väl i skolan, så tedde sig livet betydligt ljusare på ett sätt, ty jag hade det intresse och den glädje av att inhämta kun-skaper, som man måste erfar, då man lär med lätthet. Men den räddhågans ande, som fått makt med mig i det mörka hem, där min fullkomliga faster rådde, den släppte aldrig helt sitt tag. Och kamraterna kunde jag inte komma nära; det var ej underligt, om de en smula sårade drogo sig tillbaka efter att i början gång på gång ha bjudit mig förgäves än på en utflykt än på s. k. "ett enkelt samkväm med dans". Fasters dystra religiositet fördömde dålig teater och visst rent av allt glatt och festligt umgänge människor emellan. Och för övrigt kunde

det inte falla henne in att släppa mig utom räckhåll för sin kontroll, därtill var hon allt-för samvetsgrann. I de familjer där hon umgicks, fanns ingen ungdom, hon kände aldrig behov av att se ungdom omkring sig, alltså — jämnåriga träffade jag i skolan, men icke annorstädes! Och för det mesta var jag absolut ensam eller i fasters säll-skap, rättare sagt "övervakad av faster".

Raskt lärde jag; mina läxor voro vanligen undanstökade, när det där röda skenet bör-jade — utom mörkaste vintertiden förstås. Då satte jag mig ned på en gammal ek-kista, som stod framför fönstret, och stir-rade ut eller kastade mig rak lång på den i vild men småningom slöare förtvivlan. Allt initiativ stäcktes, ingenting fick företagas, bäst att somna från allt. Jag gick och lade mig tidigt, anropande Gud om att slippa vakna.

Till en början hade jag gjort skygga för-sök att få fortsätta mina idrottsövningar. Faster ansåg dem absolut okvinnliga och skadliga. Däremot tillät hon mig att deltaga i en aftonkurs vid Tekniska skolan, sedan teckningslärarinnan sagt att jag visade ar-tistiska anlag. Det var ju en fröst. Men även här satt jag ensam. All min barnsliga tillgänglighet var förlorad, kamraterna kände sig bortstötta. Och jag led utsägligt, fåfängt sökande skruva upp mig till ett visst koketteri inför mig själv med mitt "främ-lingskap".

Hade jag kommit i andra förhållanden, normalare för min ålder, då hade nog den där inbillade isoleringen förr givit med sig, det är jag övertygad om. Men som det nu var — åh vilket fängelse jag levde i! Ett andligt fängelse, där min själ satt instängd, hungrande och frysannde... Jag minns en lifen palm, som förde ett tynande liv i fasters salong. Den hade jag i uppdrag att göra ren en gång i veckan, och med vilken öm-het och sympati lät jag inte svampen fara över dess blad! Du är en olyckskamrat,

MANGA ARO DE SOM DRA SIG TILL MIN-nes svunna tider vid budskapet att Louise Rundstedt slutat sina dagar och som till denna häg-komst lägga tankar av tacksamhet och sympati. Till flera generationer höra de som sålunda min-nas. Den avlidna nådde den höga åldern av 93 år, och om det utom de närmaste vännerna är en talrik krets, som erinrar sig hennes blida per-sonlighet, kommer detta av det värv åt vilket hon i inte mindre än bortåt ett halvt århundrade ägnade sig.

I Norrköping, där fröken Rundstedt hela sitt liv varit bosatt, grundade hon år 1847 tillsammans med sin några år yngre syster Hanna en flick-skola, som till början av 1890-talet, då de stu-tade den, bibehöll det största anseende och för-troende. Men det märkvärdiga med denna skola var, att man aldrig hört en elev därifrån, som talar om sin skoltid i annat än de hjärtligaste uttryck och med en glad erkänsla. Mycket låg detta i undervisningens friare anordning, på vil-ket här inte är plats att ingå, men säkert mest och framför allt i den goda anda som rådde där, och som utstrålade från de båda föreståndarin-nornas väsen — en atmosfär av traditionell kul-tur, en förfining, som gav den goda taktens lyft-ning åt alla förhållanden inom den lilla läroan-staltens väggar.

Porträtt till dagskrönikan.

De båda systrarna kompletterade varandra på ett särdeles lyckligt sätt: Hanna med sitt stora kunskapsförråd och sin levande lust att meddela vetande, Louise representerade de mera gammal-dags kvinnliga talangerna. Teckning och hand-arbeten voro hennes speciella fack, hon ledde dem båda med en medfödd artistisk blick. Men det var också för henne man tog sina första steg i den franska Syllabaire och eftersade sina första meningar på franska — skolans vanliga talspråk. De första speciella konversationsstim-marna på detta språk leddes också av henne och blevo genom hennes behagliga sätt och ett visst litet sinne för humor mitt i mildheten roliga timmar. Mjukhet och grace var det som mest särtecknade hennes väsen, och hon trädde gärna tillbaka för system, som med sin mera skol-mässiga läggning kom att bli den ledande.

Louise Rundstedt överlevde denna syster och kamrat en del år, men helt ensam har hon icke varit. Hon hade många trogna vänner, elever och "barnbarn", och lärjungars döttrar som ock-så gått i skolan, sökte ofta upp henne och med ett utmärkt minne hägkom hon alla — alla dessa som nu med endast ljusa känslor minnas henne.
HILDA SACHS.

initiativet till anordnande av populära konserter för arbetare både i Stockholm och Paris. Fru Netzel är av finsk härkomst — född Pistolekors; men kom till Sverige vid ett års ålder. Hon gifte sig 1866 med professor W. Netzel och blev änka 1914.

70 år fyller den 24 februari den kände numis-matikern, apotekaren Gustaf Cavalli i Skövde. Sedan 1894 är herr Cavalli korrespon-derande ledamot av Vitterhetsakademien.

75 år fyllde den 16 februari majorskan Gu-stava Adelsköld, änka efter den kände järnvägsbyggaren och skriftställaren major Claës Adelsköld. Som representativ värdinna i ett stort gästfritt hus har majorskan Adelsköld gjort sig värdnad och populär bland en talrik vänkrets. Hennes starka kulturella intressen ha även kommit henne att utöva krävande representations-plikter utom hemmet. Sålunda var hon varmt intresserad av Artur Hazelius arbete och var en av stödjeplarna bland "doktors fru" vid Skansens aldrig glömda första värfest och se-nare. Det må även nämnas att majorskan Adelsköld fick det hedersuppdraget att vara bland de ledande damerna vid pressens vecka för snart aderton år sedan.

Louise Rundstedt.

Laura Netzel.

I Stockholms musikliv sådant det tedde sig för ett par decennier sedan har fru Laura Netzel, som den 1 mars fyller 80 år, gjort en rik och värdefull insats. Som kompositör har fru Netzel gjort sig känd under signaturen Lago och hon har utgivit en hel del kompositioner från trycket. Bland dessa må erinras om Stabat Mater för kör, soli och orkester, hennes största arbete, som utfördes första gången offentligt 1890. Fru Netzel är även framstående pianist, elev av professor Door i Wien och har utbildat sig i sång för Julius Günther. Då man talar om Laura Netzels musika-liska förtjänster, får man icke glömma, att hon otaliga gånger ställt sin konst på ett stort sätt i välgörenhetens tjänst. Hon har även tagit

Gustaf Cavalli.

Gustava Adelsköld.

Idun
Bilder från Svenska Reklamveckan.

1. DEN FÖRSTA SVENSKA REKLAMVECKAN öppnades den 13 febr. på Konstakademien under stor tillströmning av inbjudna och allmänhet.

Vi meddela här några bilder från utställningen, som visar prov på vad god svensk reklamkonst

1. Svenska Reklam-veckans besyrelse: från vänster: artist John Sjöswärd, direktör Emil Boberg, kapten Sten Dehlgren, direktör Walde-
mar von Sydow, kommissarie, överste Axel Hultkrantz, ordförande, arkitekt David Blomberg, direktör Hel-

fänkte jag, du och jag vi ha kommit i orätt klimat... Vad jag längtade efter beröring med andra själar, efter tagande och givande! Men en mur skilde mig från dem. Jag kunde ej taga fasta på de möjligheter, som dock trots allt stodo mig till buds. Det kalla klimatet, fängelseluf-
ten, förlamade mig. Den ursprungliga överlägsenheten hade försvunnit, ensamheten var kvar. Jag hade en känsla av att vara orätfvist övergiven, lämnad tillspillo; att världen gick framåt, men jag saft bortglömd i min cell.

kan åstadkomma. Iduns egen utställning, som fått en förmånlig plats i första utställningssalen visar förträffliga reproduktioner och väl uppställda annonsspalter, som det höves en modern illustrerad tidning.

ge Hirsch och fabrikör John Lindholm. Utom av dessa herrar består bestyrelsen av professor Oscar Sil-
lén och reklamchef D. Erskine Kidd.
2. Iduns utställning. 3. Gumælii An-
nonnsbyrå. 4. Svenska Telegram-
byrån.

Jag skrev några verser om den där känslan. Jag tror det räddade mitt förstånd, att jag just vid den tiden började skriva vers — naturens självhjälp, en säkerhetsventil. Ni skall få läsa de där verserna, jag kommer ihåg dem än i dag, så jag kan skriva ned dem åt er, när jag ligger där i natt och inte kan sova..."

"Gör det nu, till avslutning för i dag", bad jag, då ett hostanfall avbröt min gäst. "Ni får inte tala nu längre, ni är alldeles för trött. Jo, kroppsligt trött", tillade
(Forts. sid. 128.)

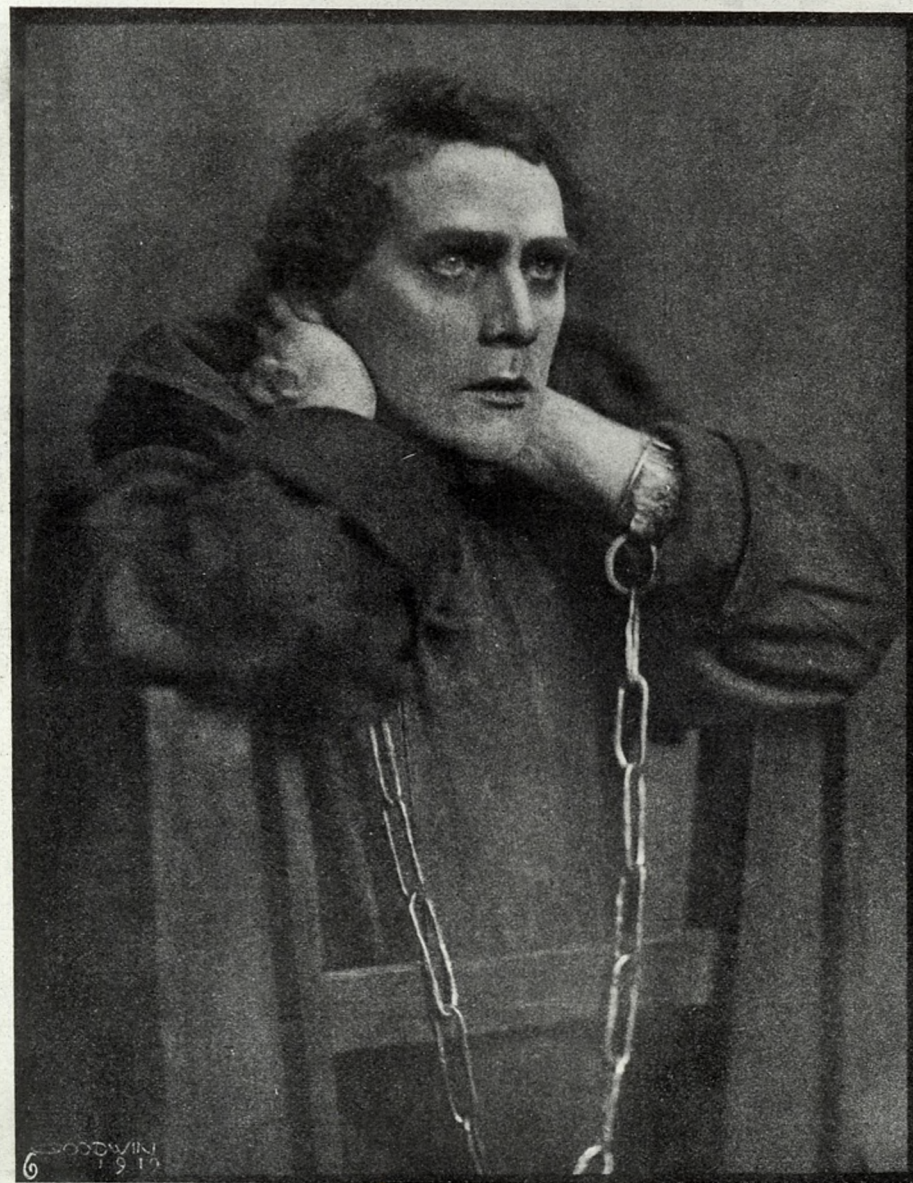
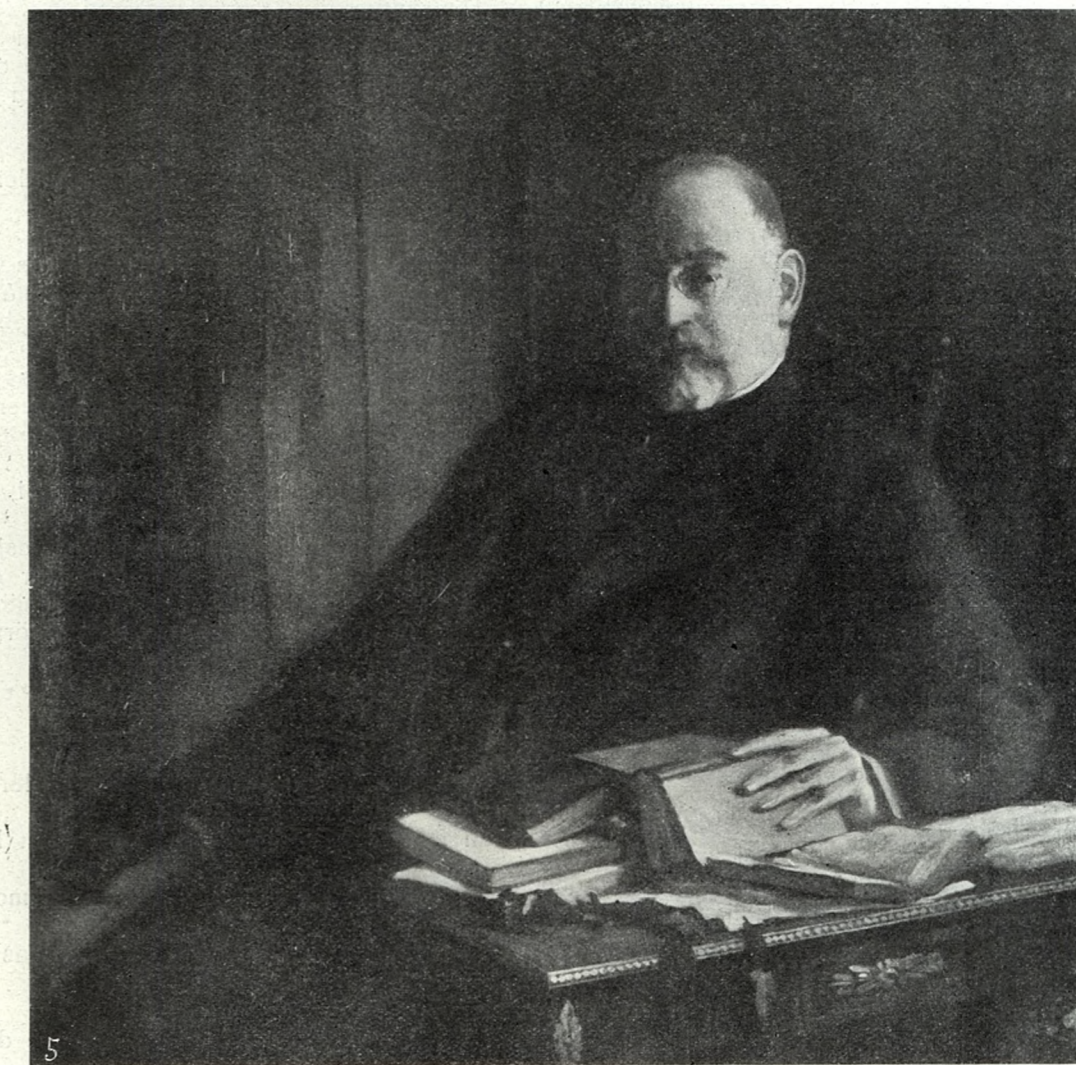

Porträtt och vyer

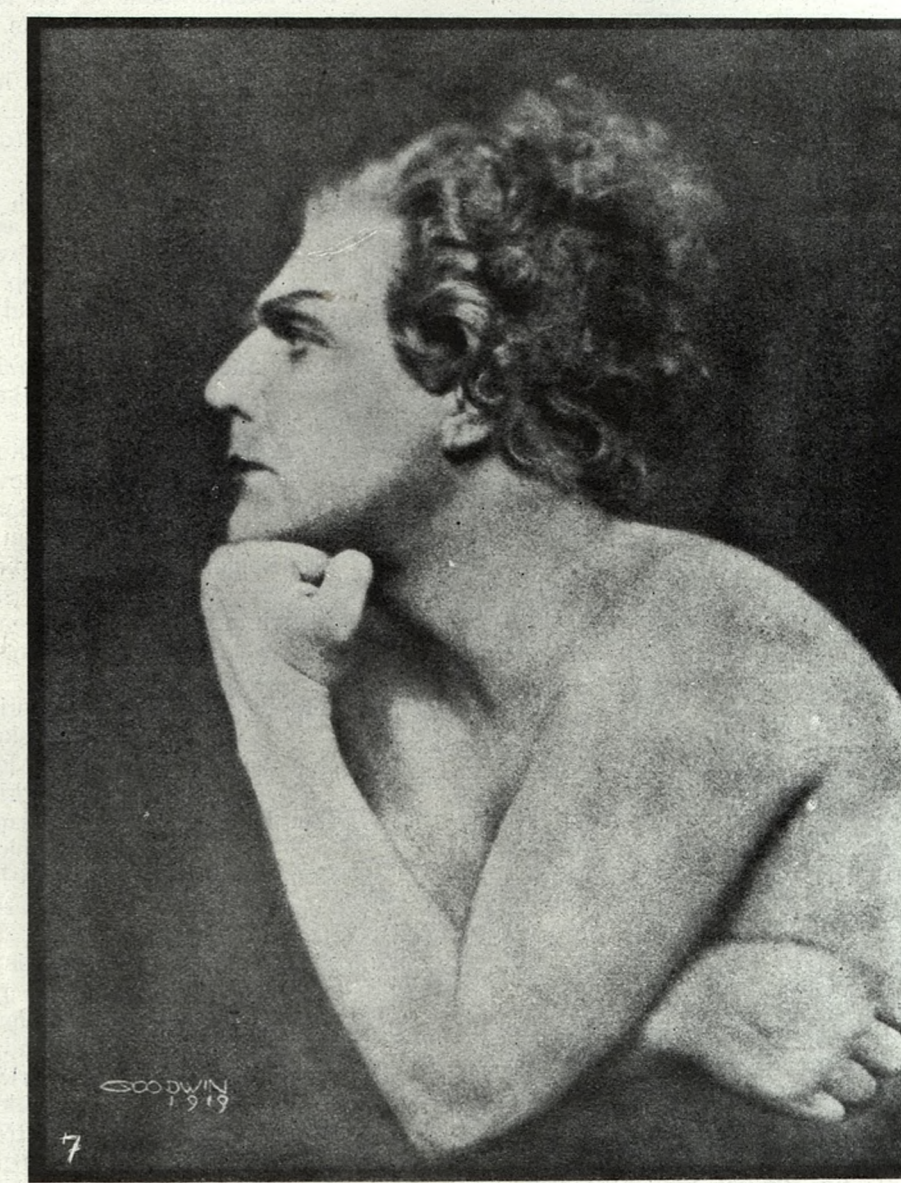
1. Riksföreståndaren Mannerheim och hans finska uppvaktning landa vid Logårds-trappan.
2. Nedanför Logården vid riksföreståndarens ankomst.
3. Konung Gustaf och den finske statschefen passera det uppställda •honnörskompaniet. (E. Holmén och Press-fotobyran.)
4. Nobelpristagaren professor Svante Arrhenius 60 år den 19 februari. (C. G. Rosenberg foto.)
5. Bror Kronstrands porträtt av andra kam-

för dagen. 2000

marens förre talman friherre Carl Carlsson Bonde, skänkt till riksdagen av konstnären. (O. Ellquist foto.)

6 o. 7. Anders de Wahl som Mäster Olof och Perseus, ur den av dr Henry Buerger Goodwin utgivna festskriften Anders de Wahl, varom närmare inhämtas å sid. 130. Perseusbilden hänför sig till Tor Hedbergs skådespel "Perseus och vidundret", vars premiär å Dramatiska teatern är förestående. (Goodwin kamera-bild.)

Invalidernas fest.

I EN RYMLIG, FESTLIGT DEKORERAD sal vid en av den tyska ostkustens badorter stå långa kaffebord dukade. I fonden, genom den öppna verandadörren, ses havet nedanför en sluttning skymta fram. Till höger, estrad med flygel, ett litet bord, varpå vattenkaraffin och glas placerats. Äldre damer och unga flickor, tillhörande badsocieteten, springa om varandra och ordna med serveringen. Ett par av flickorna slår an några toner på flygeln och gnolar några strofer.

Efter ett par minuter höres sorl av människor, som närma sig, och slutligen kryckor, som slöta mot stentrappan utanför verandadörren.

Damerna rada upp sig, några försedda med blomsterbuketter, för att mottaga de väntande gästerna. Så småningom fylles salen av ett femtiotal invalider, iförda den grå soldatuniformen, de flesta med järnkorset av andra klassen. De se ansträngda ut, några ha hög färg, andra äro likbleka, men alla med svetten drypande i pannan.

Damerna fästa, småleende och älskvärda, blommor i deras knapphål och hjälpa dem fram till de dukade borden. Utan att förändra en min sätta sig de plågade männen ned. De medföljande sköterskorna placeras en och en vid varje bord.

De unga flickorna dela ut vykort och cigarrer. Kaffedrickningen tar sin början, och soldaterna låta sig det rikliga doppet väl smaka. Men allt under tystnad. Slutligen begynner underhållningen. Två unga flickor stiga upp på estraden. Den ena sjunger till den andras ackompanjemang, amatörmässigt och utan vidare uttryck:

"Im wunderschönen Monat Mai,
als alle Knospen sprangen,
da ist in meinem Herzen
die Liebe aufgegangen."

Im wunderschönen Monat Mai,
als alle Vögel sangen,
da hab' ich ihr gestanden
mein Sehnen und Verlangen."

Ännu en sång om kärlek och vårlängtan följer. Därefter paus.

En ung soldat med vänstra benet borta och högra ögat förbundet viskar till sin närmaste granne:

"Kamrat, jag sitter och grubblar över människorna och deras obegripliga tanklöshet."

Den andre (med ena armen i band):

"Hur så?"

Den förste:

"Hörde du inte, hur hon sjöng om kärlek, solsen och fågelsång?"

Den andre, humoristiskt leende:

"Förstår du inte, att de vilja muntra upp oss?"

Den förste:

"Tack skall du ha för sådan slags uppmuntran! Men antagligen behöva de muntra upp sig själva för att ej bli alltför överväldigade vid åsynen av våra olyckor. Såg du inte, att ett par av de äldre damerna grät och vände sig bort, då vi kommo?"

Den andre:

"Jo, det såg jag, och jag tycker, att du är otacksam, kamrat."

En tredje (ger till ett litet bittert skratt. Av det ytterst eländiga utseendet att döma, bär han på ett livsfarligt inre lidande):

"Jag hade velat se de värda damernas miner, om de andra kamraterna från lasaretet kunnat komma med hit ut i dag. De där tio, ni vet, med bara bålen kvar och halva ansiktet borta. Då hade de nog svimmat hela bunten, och kärlekssångerna fastnat i strupen på de små söta fröknarna."

Loman

En bild från Tyskland.

Den andre:

"Det är högst orätt av oss att sitta och vara elaka så här. Medge, att de ha ordnat festen i ren välmening för att göra oss en glädje."

Den förste:

"En välmening kan bli sårande, om den ej utföres på ett grannliga sätt."

Den tredje:

"Det är visst fint och modernt att visa välgörenhet mot oss arma krakar. Och många fruntimmer få ordnar därför. Vänta bara tills kriget är slut, då ge de oss alla fan. Jag menar inte precis, att de låta oss gå vind för våg, men vi upphöra då så småningom att vara intressanta subjekt."

Den andre:

"Det ligger i sakens natur. Men ist, ist, nu börjar det igen!"

En medelålders herre stiger upp på estraden, börjar bläddra i ett par böcker och deklamerar sedan med patos några hjältesånger av Arndt, Schenkendorf och Körner.

Paus inträder.

Fru Karin.

Vi gråter I så, Fru Karin, och låter Er tår så strid,

Han är icke död den I sörjer, om än han gått bort en tid

Att vila på dejliga ängar bland blommor i fager sol

Och finna än finare toner till färgernas första fiol.

Vi sörjer I så, Fru Karin, han är icke död, åh nej!

Den mannen som så har levat, den mannen han dör nog ej.

Den mannen som så har skapat sitt hem till en helgedom,

Den mannen som lever beständigt, hans stol varder aldrig tom.

Vi sörjer I då, Fru Karin, han lever ju hos Er än,

Och bleve han lagd i graven, så stode han upp igen,

Han lever i allt han skapat av glädje, av sol och fest.

Hans ande lever i hemmet hos dem han älskade mest.

Så gråter ej längre, Fru Karin! Nej lev som I levde förr

Och nicka och le mot vännen, som går genom hemmets dörr.

Han kommer i skymmets timma att böja hos Er sitt knä,

Att värmas av Edra ögon och flammande brasans trä.

Han är icke död, Fru Karin. Han lever, Er älskade, hör!

Den mannen som så har levat i kärlek, han aldrig dör.

Han bor i Er tysta boning, i allt vad han tänkt och gjort.

Han lever, Fru Karin, han lever! Ett liv som är rikt och stort.

Vi ler i så varmt, Fru Karin, fast tårarna rinna på kind,

Hör I måhända hans stämman visa i aftonens vind,

Viska som förr om kärlek, all livets och dödens sol,

Hör I måhända musiken från Mästarens färgfiol?

ANDERS LOMAN.

Av Vera Atmer.

Den tredje (med sammändragna ögonbryn):

"Fy tusan, hålla de på länge så här, så far jag extratåg och far tillbaka till stan. På lasaretet väntar mig inte något nöje precis, men det fasansfulla jag har omkring mig, är åtminstone rama, nakna verkligheten, och jag förskonas från tirader, som ej passa in på vår tid."

Den andre:

"För Guds skull, håll mun, kamrat! Om någon hör dig, blir du skickad till Sibirien, höll jag på att säga." (Han böjer sig fram och viskar): "Men säg mig, varför passa ej sångerna in på vår tid lika väl som på krigshändelserna 1870?"

Den tredje:

"Vad vet jag, jag känner bara, att kriget varat för länge, hänryckningen är förbi, umbärandena och våldet ha varit för övermänskligt stora, och ingen av oss visste mer, varför han slogs. Skaldernas patos från den tiden äcklar mig ända in i själen rent ut sagt, och när deras dikter nu citeras, som skulle de vara uttryck för stämningar även i våra dagar, då blir jag topp tunnor rasande, ser ni. Om någon enda ärlig människa ville stiga fram och göra oss den välgärningen att sanningsenligt säga, vad för en sabla gemenhet kriget i själva verket är, då skulle jag resa på mig och skrika hurra så ljudeligt, som mina stackars sjuka lungor tillåta."

Den förste:

"Och jag skulle dansa polka med mitt ena ben, så dammet yrde i vädret, och du, kamrat, (han vänder sig till den andre) "du skulle ropa amen på fläcken, förstår du, så sant dig Gud hjälpe!"

Den andre (skrattar godmodigt):

"Därtill bleve jag väl nödd och tvungen."

De avbrytas av en herre med vitt hår och skägg. Han slår sig ned framför bordet uppe på estraden och ber om åhörarnes uppmärksamhet för några minuter. Det lilla föredrag, han tänker hålla, vill han ge titeln: "Varför kämpa vi fortfarande?" Även några synpunkter över ämnet "människans inre förvandling genom kriget" vill han göra den ärade publiken uppmärksam på. Han extemporerar och uttalar med den största hänförelse de gängse fraserna om "krigets förädlande inverkan" och "nödvändigheten av att fortsätta det".

Efter föredragets slut följer paus igen. Några ögonblick sitta alla tysta med nedslagna ögon. Här och där höres en suck. Så börja åtskilliga av soldaterna att skriva vykort, de flesta fända sina cigarrer.

Den andre (lite trögt, som om han hade svårt att fatta, vad som sagts):

"Nu skulle till och med jag få lust att opponera mig."

Den förste (torrt):

"Gläder mig, kamrat."

Den tredje:

"Såå, det där var till och med för starkt för ditt änglalika fålamod?"

Den andre (lika sävligt som förut):

"Den gamle tycks mena, om jag förstod honom rätt, att vi i vårt inre ej äro de samma som förut."

Den förste:

"Just så, ja."

Den andre:

"Men det tror jag inte."

Den tredje:

"Nej, vem fan gör det, som har förstånd i knoppen."

Den andre:

"Nog äro vi tre precis så artade som förut."

Den förste: "Jag skulle inte vilja råda någon att komma till mig och påstå motsatsen."

Den tredje: "Dunder och granater, om jag ändrat mig ett grand."

Den andre: "Ja, nog svär och domderar du, som då jag kände dig förr i världen."

Den tredje (skraffande): "Och du kommer att bli din hustrus lydige slav och toffelhjälte för återstoden av ditt liv just så som förut." (Han vänder sig till den förste):

"Säg mig, kamrat, hur var egentligen du, innan helvetet bröt löst?"

Den förste: "Som jag redan sagt, ungefär samma syndiga kreatur som nu, bara lite mindre bitter förstås."

Den tredje: "Ja, ja, i den riktningen kan man tala om er förändring. Adlare och bättre, nej. Några illa filltygade krakar, kanske tålmodigare och mer resignerade än fordom, se där hela skillnaden."

Den förste: "Det är ofattligt, vad för medel som tillgripas för att hålla hänförelsens snart utsläcknade eld vid liv. Hetskampanjen fortsättes, för att hos alla framkalla en konstlad entusiasm för kriget, för råhetens och barbarismens kultur. Hörde ni den gamle vihhärlige nyss, han skydde inte ens att förvandla Kristus till ett slags "överstefältmarskalk" en blodtörstig, kämpande profet därute på stridens och ärans fält."

Den andre: "Och att han lät de avlidnes andar tala, tyckte jag, var lite underligt."

Den tredje (deklamerande): "Låt det ej så här: 'Kämpen fortfarande för vår skull, förtröttens ej, kämpen, på det att vårt blod ej måtte ha flutit förgäves!'"

Den förste: "Den gamle hade kommit sanningen närmare, om han sagt: 'Kämpen fortfarande för Mammons skull, kämpen, på det att krigsleverantörerna och junkrarna må få sitt, och utdelningen må bli så givande som möjligt!'"

Den andre (finurligt): "Jag vet vad andarna skulle säga, om de kunde uppstå och tala på nytt."

"Låt höra!"

Den förste och den tredje samtidigt:

Den andre (alltjämt i samma lugna, godmodiga ton): "Så här skulle de säga: 'Bröder, hören upp att mörda varandra, på det att icke fler må gå samma grymma öde till mötes som vi! Hören upp, ty nu är det nog, och på det att våra efterkommande ej må få flera förbrytelser i arv!'"

Den tredje: "Donnerwetter, det hade jag aldrig trott dig om! Att kunna säga något så klokt!"

Ett par musikaliska bidrag följa; därefter är första delen av festen tilländalupen. Återstoden av kvällen är reserverad för en vandring nedåt havsstranden. När soldaterna höra, vad som förestår, bli de lugnt sittande kvar på sina platser. En av sköterskorna ombedes att framföra deras tacksägelser men avböja utflykten till stranden.

Den förste (säger halvhögt till den tredje): "Det fattades bara, att vi enbenta staccare skulle hasa oss ned för den branta backen och sedan knoga uppför den igen. Jag känner vägen, har som pojke ofta spungit och letat bärnsten där nere. För 'havets storslagna och mäktiga skönhet' har jag tyvärr förlorat allt sinne numera."

Modekrönika av Iris.

SMAKEN FÖR DEN RAKT HÄNGANDE CHEMISE-klänningen har länge hållit i sig, och liten lever än, den enklaste av alla modeller är visst inte utfrågnd av alla överklänningarna med förklädsform fram och i ryggen eller med fladdrande pannåer, av koltar eller blusar i alla längder, den träder fram när den vill och har sitt berättigande genom att det dock är den som givit anslaget och grundtonen till alla dessa långlinjade och ledigt fallande dräkter. Den varierar med så enkla medel som en ny form på halsringningen eller skärpets placering. En ny modell låter den rundade ringningen fortsätta i en liten snibbig utskärning kantad med sammet; nedtill och vid sidorna om denna ett par små avlångt snibbiga sammetsplattor; kjolen har en i vågor fastsydd sammetsbård, ett utmärkt sätt att förnya en klänning. Armarna äro halvkorta, gå ej ens till armbågen. Det ytterligt smala skärpet knytes i sidan, vilket nu synes vara det senaste.

Men en annan lättsydd helskuren modell har långa armar som gå ned på handen och knäpass vid yttersidan. Den snibbiga urringningen kantas av en krage, vars mörkare bård synes fortsättas av bården kring sprundet som sträcker sig ett stycke nedom skärpet, på båda sidor om bården sitta knappar. Skärpet är här brett och ligger ledigt i oregelbundna veck, knäppes med knappar i ena sidan. Den alldeles rakskurna kjolen är nedtill 130 à 150 centimeter vid. Man ser fruktansvärt smala kjolar och för att man skall kunna röra sig i dem bli de allt kortare och kortare. Det är som om man inte gärna ville ta till hjälp det medel man använde när kjolen sist var snäv: att slitsa upp den i sidorna.

Emellertid har nu framträtt en alldeles avgjord smak för att variera de raka linjerna med draperade dräkter. Det är måhända högsäsongen eller att med segerjublet en alldeles tydlig smak för det mera glättiga, det rika och pompösa kommit in i modet, de verkliga stora aftontoaletterna, som förut under krigsåren nästan inte burits, veckla nu ut sin glans, prydas med metallbroderier av alla slag och de luftiga tygerna draperas i en mångfald former. Det tycks som om man ville väcka antiken till liv igen med dessa långa tygstycken hängande från skulderna, ty så enkelt tar sig arrangemanget ut ibland. Men var och en som vill göra efter

det måste man tillropa att vara väl på sin vakt. Det fordras en mycket skicklig hand för att ge dessa långa flikar just det rätta fallet, och må ingen försöka sig på en sådan modell utan att äga blick för det helgjufet shilenliga och det rätta handgreppet att utföra det. Annu livligare nästan måste varnas för att bära dessa toaletter: man får inte vara för liten, inte heller för lång — det blir för mycket vandrande staty — inte heller ha ett alltför oregelbundet ansikte. Men ser man att man kan: ja, då bör man visst unna människorna synen av en gestalt prydd i dessa rena linjer.

Ett annat tecken till mera liv i toaletten är att man tillåter sig långt gladare färger. Rosa har det blivit en formlig vurm för i de eleganta sällskapsklänningarna. Liksom förut göras dessa korta med ett litet löst och smalt släp, som ofta endast är ett brett band, en fortsättning av det breda skärpet eller en tyllvåd hoprynkad i en tofs. Men man ser nu också ett försök med längre klänningar som sluta i ett verkligt, med kjolen sammanhängande släp.

Den mittersta av våra bilder visar en sådan toalett, och vi se strax hur mycket ståtligare en längre kjol tar sig ut. Denna klänning är av mörkblå sammet med ett rikt broderi i stål, skärpet av en mjuk metallvävnad, den undre kjolen är lätt draperad, vilket är nödvändigt för att släpet skall kunna få ett vackert fall på den snäva kjolen.

Den första bilden visar en modell, som är användbar för både enklare och elegantare dräkter. Här är den av brun sammet, underklänningen av siden, broderiet är i gammalt guld och grönt. Den enkla fasonen på det lilla livet är så ytterst användbar, för en del figurer mycket insvängda i midjan passar inte skärp, då ger detta liv som slutar något högre och vid vilket tuniken sys fast just den rätta lösningen genom att följa midjan. Som vi se har man ej kunnat avstå från att ge denna tunik en liten drapering i sidorna.

Kappan på den tredje bilden är en variation på den i andra länder så omhuldade capen. Hos oss tar den inte fart, men den är dock oöverträffligt aktsam att hänga över en luftig toalett. Här har den emellertid blivit ett mellanning mellan en cape och en kappa med armar och torde därför vara något mera lämplig för vårt klimat. Den är av rökgreft satin, klänningen under den av ylle i samma färg. Vi måste observera tunikantens antikartade avrundning och det breda mjuka skärpets vackra fall.

De bekväma hattarna, som tryckas långt ned på huvudet, tyckas vi få behålla även till våren. De bli både små och stora; de små följa tätt den nya frisyren, som inte får förtå huvudets form, som helst har håret fäst högt uppe på huvudet, men annars var det bäst klär, blott så att det ses att detta är den hopvirade knuten och formen för övrigt skönjes, ty huvudet skall se litet ut. Bär man så ett pannband har man givit en ytterligare tribut åt det antika.

(Forts. fr. sid. 123.)

jag med tanke på hennes ord förut om fröthet. "Seså var inte envis nu! Jag skickar in sköterskan, så att ni kommer i säng, och så kan hon ju lägga papper och penna på bordet bredvid er."

De svarfa brynen närmade sig varandra, den energiska hakan sköt fram. Men så med ens sjönk hon ihop och slöt ögonen. "Ja", viskade hon, "jag skall lyda... Det har ansträngt mig att dyka ner i det förflutna. Särskilt det, som jag inte hunnit säga än, det som återstår — jag skälver under det som under piskrapp..."

Senare på kvällen kom sköterskan in till mig med ett stort, slutet kuvert. "Jag har givit henne sömnmedel", sade hon.

Ur kuvertet tog jag med någon förvåning fram en teckning. Den visade i raska, kärva drag en flickgestalt, på knä invid en mur. Det var en synnerligen stark skiss. Varje linje samverkade med det hela till ett gripande intryck av övergiven sorg. Vid teckningen var fäst ett papper med följande verser:

PÅ ANDRA SIDAN MUREN.

Jag hör dem gå, på andra sidan muren
och ville ropa: "Låt mig ej förgås!
Jag sitter fångslad, en av eder släkt.
Men eder fana dock av mig blev svuren.
Och nu av er i sol och seger buren
hon driver hit till mig en livets fläkt..."

De gå förbi, jag hör den fasta gången.
Men ingen av min kvävda vädjan nås —
min röst är svag, min cell är säkert gömd!
Jag anar tonerna av frihetssången
och slår till blods min hand mot muren — fången,
till grubbel och till vanmakt avund dömd!

Jag vill den unga, heta kraft förbanna,
som gavs mig blott för att i bojer slås.
Och om till segerns barn mitt rop nått fram
och nödgat dem att här, med lutad panna,
i ömkande förakt på tröskeln stanna,
jag hade dött — av stolhet och av skam!

II.

Ute larmade snöstormen. Vintern hade kommit igen framåt vårsidan med förnyad kraft. Det var ett dån som från bränningar...

Fast vi hade varmt och gott, gick jag ofrivilligt efter en extra filt och svepte den om min patient, där hon satt på sin vanliga plats vid brasan. Men hennes kind var feberhet.

"Kommer ni inte att tänka på Dantes osaliga andar, som drevo med stormen, ser ni inte Francesca och Paolo?" sade hon. "Det är sådana här kvällar, som det förflutnas bittraste minnen komma drivande som stormpiskade vågor och skölja över en... Men då skall man resa sig och säga: jag har varit i djupet, och jag fruktar icke längre!"

Hon reste sig halvt, kinderna glödde, och ögonen hade en ljuskraft, som tycktes kunna betvinga mörkret.

"Nu är ni sannerligen Gloriana!" Orden undsluppo mig halvt omedvetet.

"Jaså, ni tycker jag är för högtravande! Faster Emerentia brukade tala om min exaltation, å propos, det var hon, som berövade mig namnet Glory och kallade mig Annie. Det är för fasligt att det skall hända mig än i dag att kunna bli exalterad! Men jag rättar mig ögonblickligt numera, bromsinrättningen är justerad. Ni hör ju, att jag anslagit en annan ton! — Emellertid: tillfället är lämpligt att återuppta den berättelse jag började för några dar sen. Vill ni höra?"

"Om ni har lust..." Jag såg, att hon var i en sådan stämning, att ingenting kunde lugna. Kanske det i alla fall lättade något att tala... Och jag var ju så varmt intresserad av att höra.

"Ni sade nyss, att ni undrade vad slags man som spelat en ödeläggande roll i mitt liv. Att någon hade gjort det, var klart! Sådana kvinnor som jag äro predestinerade för olycklig erotik!"

"Så menade jag inte, och det sade jag inte heller!"

"Ni uttryckte er lite annorlunda, men er mening var den, eller kanske rättare: Ni ville veta männens roll i mitt liv, ni antog, att jag haft ganska mycket att göra med dem... Ja, bevars, jag skulle kunna ge er ett litet galleri av typer.

(Forts.).

Medan ridån är uppe.

FINLANDS NYVALDE RIKSFÖRESTÄNDARE, Mannerheim, hedrades även med en galaföreställning å Kgl. teatern under sitt korta men ur flera synpunkter livligt uppmärksammade gästbesök hos Sveriges monark.

För att i sin mån ge dramatisk färg åt aftonens teatraliska nöje hade en del onosluga skrikhalsar från smutspolitikens läger ämnat anordna en skrånande opinionsyttring mot den finske gästen och hans värdfolk vid deras ankomst till operan. Men det gick med det som med mycken annan okvädande frasdramatik från det där hållet — den sjönk ned till ett komplett fiasko.

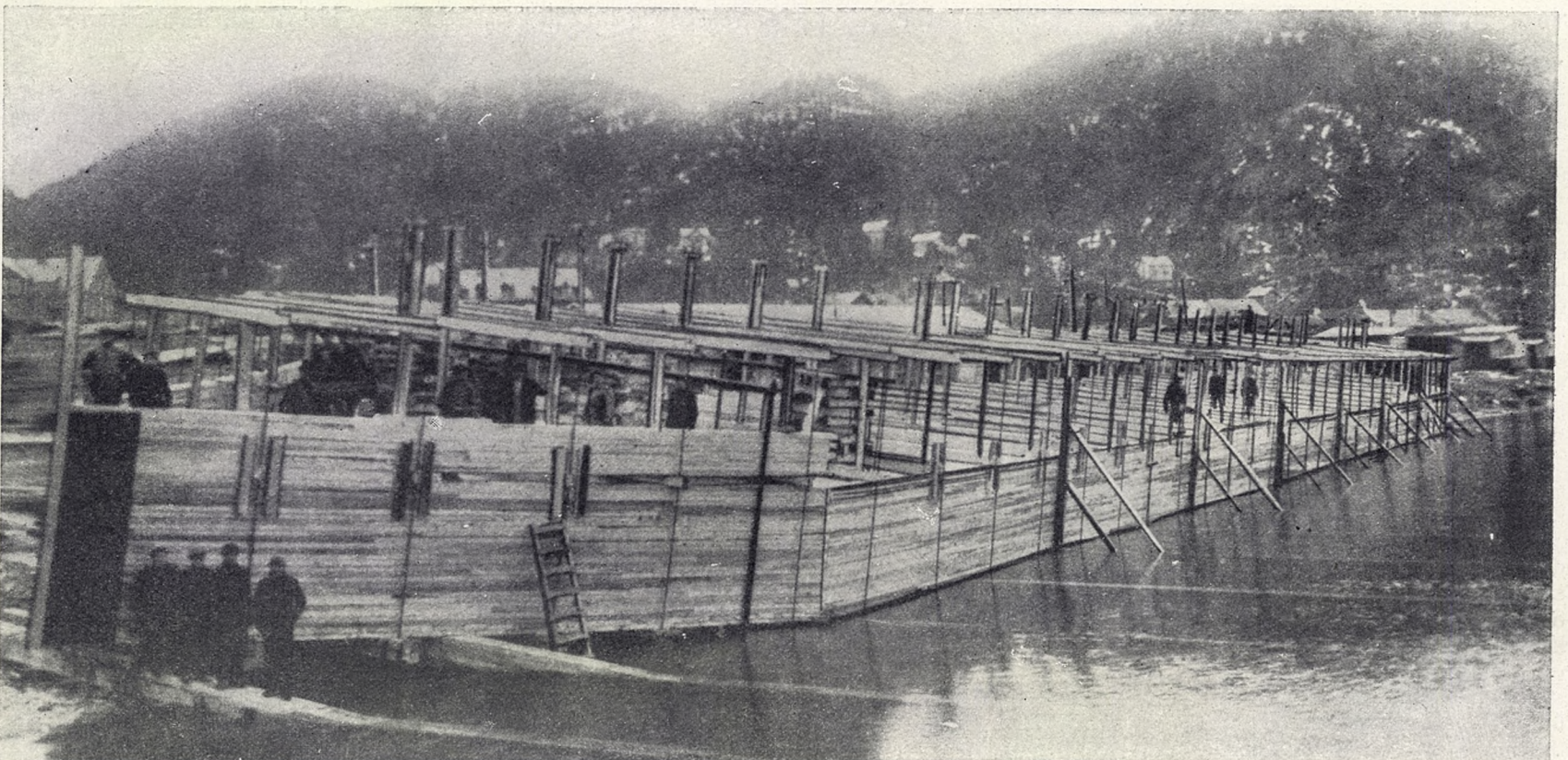
Festföreställningen avlöpte under övliga högtidliga former, och den fulltaliga publiken ägnade minst lika mycken uppmärksamhet åt det livliga skådespelet i hovlogen som åt scenens vackra prestationer.

Pacius "Vårt land" hälsade den finske statschefen vid hans inträde i salongen, varefter följde leverop och handklappningar, och så gick ridån upp för den lika färg- som tonsköna klassiska valpurgisnatten i Boitos "Mefistofeles".

Programmets nästa nummer blev Sarasros intåg ur "Trollflöjten", vidare Jean Sibelius' mäktiga tonmålning "Finlandia" och som avslutning baletten "Kleopatra", i vilken vår förträffliga balletkår i de stiliserade danserna utvecklade ett lemmarnas plastiska åtbördsspråk av fångslande skönhet och grace.

Grace är jämväl det betecknande ordet för m:me Kousnezovas framställning av Geishan på Oscarsteatern. Den originella dansen, den silverklingande sången, som gav nytt innehåll åt de nu utfröskade melodierna, apparitionens exotiska behag och dräkternas smakfullhet — allt bidrog att göra den nya geishan till en fångslande uppenbarelse.

Konsertföreningen föreställde vid sin senaste torsdagskonsert en tyska sängerska Emmi Leissner från operan i Berlin för stockholmspubliken. Det var en angenäm bekantskap, ty sängerskan visade sig äga en mörk, fyllig alt-röst, som Orpheus-arian till Eurydike framträdde i hela sin glans. I några romanser av Brahms fick hon tillfälle att ge en annan sida av sin konst. Särskilt Waldeinsamkeit, som bisserades, gav det överjordiska lugn, som denna sång kräver. Mozarts Jupitersymfoni, som herr Schneevoigt ledde glänsande, och Charpentiers målade Impressions d'Italie voro även en angenäm upplevelse. Det finns mycket av Söderns intensiva livsbegär i dessa tongångar; att de te sig jordiska vid sidan av Mozart må icke tagas som ett klander.

En norsk jätteflotte av timmer återges å ovanstående bild. Den skall sändas från Hommelvik i Trondhjemsfjorden till England. Flottens längd är 360 norska fot, dess bredd 45 fot. Byggt i form av ett fartyg skall den även utrustas som ett fartyg med hytter på däck för manskapet, roder o. s. v. Engelsmän ha utfört byggnadsarbetet, och så snart flottan är fullt färdiglastad — den rymmer 82 standard trä — skall en engelsk ångare taga densamma på släp över Nordsjön. Man är givetvis mycket intresserad av att erfara huru detta första försök att frakta trälast över Nordsjön skall utfalla.

BARNÄNGENS
Skriv- och
Kopiebläck

Sedan **50 ÅR**
det förnämsta

BARNÄNGENS TEKN. FABRIK
STOCKHOLM
H. M. KONUNGENS HOVLEVERANTÖR

Fyrtornets
Radhes
Ansjovis
i Ostronsås samt

GAFFELBITAR

finnas nu att tillgå i glasburkar med
skruflock samt 1/2 och 1/3 bleckburkar.

**A.-B. Sveriges Förenade
Konservfabriker**
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

**Till tvätt
och diskning!**

Ersättning för tvål och såpa.

GAHNS
TVÄTTEXTRAKT

graderade flaskor.

En flaska till 100 liter vatten

Om bruksanvisningen följes
erhålls tillfredsställande resultat.

Söker Ni **förbindelse**
med **Värmland** ?
bör Ni annonsera uti Värmlands
Äldsta och enda dagliga tidning
Nya Wermlands-Tidningen, Karlstad
Grundl. 1886. - Nuv. namn sedan 1850

Löfmark & Haglunds
P I A N O
HOVLEVERANTÖR, MALMÖ.
Säljes även på avbetalning.

Carl Larsson:

Praktverket

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 färgtrycksplanscher.

Inbunden med av konstnären komponerad
pärm (begränsad uppl.). Kr. **5:—**.

Häftat exemplar med av konstnären kompo-
nerat omslag. Kr. **1: 50.**

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning.

Iduns Expedition, Stockholm.

Litteratur.

DET FINNS VÄL INTE I HELA NORDEN EN
skönlitterär författare så oberoende av vind-
kastan inom litteraturen som Selma Lagerlöf.
Eller huru annars förklara att den romantik, för
vilken hon på 90-talet bröt en så strålande väg,
men som nu ersatts av nya förkunnelser, allt-
jämt har sina froga och talrika dyrkare så snart
hon sänder ut en ny bok, fylld av hennes inbill-
ningsleks trolska gestalter.

Hennes senaste berättelse "Bannlyst" är åter
en förunderlig väv av livsöden, i vilken realism
och fantastik, vardagliga detaljer och uppenbar-
elser från en översinnlig värld äro flätade i
varandra.

Grimöpojken Sven Elversson är en av dessa
undantagsmänniskor som Selma Lagerlöf har en
sällspord förmåga att ge liv och färg. Lyst i
bann av sin hembygds befolkning, emedan ryk-
tet utpekade honom som människoätare — han har
nämligen deltagit i en engelsk polarexpedition,
vars medlemmar av hungersnöd drivits att för-
lära en av sina döda kamrater — strävar han i
kristlig ödmjukhet att genom goda gärningar för-
sona sin synd. Själv är han ej klart medveten
om den hemska anklagelsens befogethet, ty de
färor han genomlidit ha ur hans minne utplånat
detaljerna från färden. Han får nu utstå idel för-
akt och smälek, och hans goda uppsåt kan ej
rentvå honom i människors ögon. Först mot slut-
et av sin levnad, då han riskerar livet för att
från Nordsjöns vågor rädda en död, som sedan
befinnes i sina kläder gömma intyget på hans
oskuld — en något oväntad tillfällighet — blir
han bannet kvitt. Men glädjen över att ha blivit
upprättad dödar honom.

Kring detta stoff har författarinnans egen-
domliga fabuleringskonst lagt andra livsmoment,
som hon sinnrikt fogat till huvudhandlingen.

En anmärkningsvärd gestalt är norrlandsflickan
Lotta Hedman, en av dessa halvt profetiska kvin-
nor ur de djupa leden, som representera en kris-
tentro, byggd på syner och en ständig själens
exaltation.

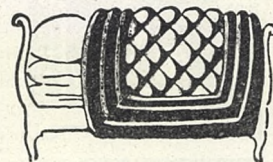
Hon är för övrigt analog med den profetiske
siaren från norska finnmarken, i det hon liksom
han skriver till konungen och tidningspressen om
vad som skall hända folken under och efter stor-
kriget. Men hon är fillika en sant poetisk ska-
pelse och i viss mån en bärarinna av bokens
humanitära idéinnehåll. Konkret tecknad som hon
är står hon på fast mark även då författarinnan
överflyttar henne till den inmaterielle världen, och
det är först när hon får tjäna som en ingripande
faktor i prästfamiljens äktenskapsöde, verklig-
hetskonturen suddas ut och compositionens allför
driftiga fantastik tar överhanden. Men även där,
trots radikalismen i uppfinningen, behärskar för-
fattarinnan sin inbillningsvärld och tvingar kri-
tiken till kompromiss. Berättelsens epilog an-
knyter sig till den sällsamma sorghegtiden i
Bohusläns skärgård, då de ilandflutna dödsoffer
från sjöslaget i Nordsjön begrovas. Här växer
framställningen till ett mäktigt patos, i vilket för-
fattarinnan hävdar kärlekens och rättfärdighetens
makt över den stora världsondskan.

*

Festskriften Anders de Wahl,

utgiven av dr Henry Buegel Goodwin, om vil-
ken vi gjorde ett påpekande i näst föregående
nummer, har nu kommit i våra händer och be-
finnes fullt infria vad prospektet lovade. Det
intima och alla ansträngningar be-
segrande samarbetet mellan skådespelaren och
konstnären-utgivaren har resulterat i ej min-
dre än 23 fotografier av Anders de Wahl,
dels civilporträtt, dels rollbilder. Bland de se-
nare märkas särskilt Mäster Olof och Perseus,
där uttryckets intensitet eller låt oss säga den
själiska karaktäristiken nått en pregnans, som
står på gränsen till livet självt. Huru rollbilder
i allmänhet komma till, det veta vi. Skådespe-
laren anlägger kostym och mask, kommanderar

DUN TÄCKEN

**Dubbelt hållbara mot
vaddtäcken.**

Högsta komfort.

J. SVENSSON & BOURGHARDT

Täckfabrik och Fjäderrenseri

VINSLÖF.

Katalog
på
begäran.

Rikstol.
20 &
121.

NORMAS FRUKTGELÉPULVER

Ca **35 gram** gelépulver giver ca
650 gram delikat **Apelsin-, Ci-
tron-, Hallon- eller Körsbärggelé.**

Finnes i alla välsorterade affärer.

AKTIEBOLAGET NORMA

KEM. TEKN. FABRIK,

STOCKHOLM I.

Mindre honetta affärsmetoder

äro beklagligt nog numera ej så säll-
synta. Man måste därför vara ytterst
försiktig vid sina inköp och man bör
helst vända sig endast till gamla, he-
derliga firmor, som ha namn om sig
att bemöta kunderna väl. Firman
Ahlén & Holm, Stockholm, har gjort
sig känd för att på allt sätt tillvara-
taga den köpande allmänhetens intres-
sen, och där kan man således med
fullt förtroende köpa sitt behov av
manufaktur och korta varor m. m.
Firman garanterar att varje kund
blir belåten såväl vad beträffar be-
mötande som kvalitéer och priser.

Grått Cheviot-Strumpgarn
säljes i mindre poster mot postför-
skott till kr. 15:90 pr kg. Garnprov
mot 12 öre i frimärken.
KRISTINEDÅLS, Lidköping.

Lek-Kamraten

heter barnens roligaste tidning. Ars-
pris endast kr. 3:25. Provenummer
gratis. Prenumerera på posten eller
hos Lek-Kamraten, Stockholm C.

Jenny Linds

**Triumfäg genom Nya
Världen**

den berömda boken av **Sven Dorph**, är en
verklig skatt för alla musikälskare. Häft.
14.50, halvfr. bd 22.50 I bokh. **Lind-
blads Förlag, Uppsala.**

STEINWAY

Ensamagentur: **Steinway & Sons**
Lundholms Pianomagasin
Jakobsbergsgatan 32, Stockholm.

Bästa ingredienser

vid småbak förtjåna bli behandlade med bästa jäsningsmedlet. Gooda Jästmjöl är bäst och pålitligast. Säljes överallt i burkar å 15, 25 och 50 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

Uti SPARKOKARE

är brännortv det förmånligaste bränn-
slet, varför vi uppmana envar, som
är innehavare av en dylik apparat,
att från oss rekvisitera en hektoliter
som prov; då därigenom erhålles det
mest idealiska brännslå såväl i fråga
om prisbillighet som bekvämlighet.

Brännortv lämpar sig dessutom till
spisar, galler och insatser i kakel-
ugnar; ävensom till olika kaminer,
såsom Mikado; Viking m. fl. samt
värmeledningspannor o. dyl.

Förse Eder därför genast med **prima
maskinpessad brännortv från Olaus
Olssons kollimport aktiebolag.** Tele-
toner: Namnanrop O aus Olssons

KLOKA HUSMÖDRAR

köpa icke vilken
TVÅL
eller
SÅPA
som helst utan begär alltid
CENTRALBADETS
Såp- och tvålfabriksaktiebolags
fabrikat.

Birgitta-broschen,

(Vadstena minnessmycken)
säljes inom Stockholm hos **Beifves Juv.-
affär, Kungsgatan 51.** Till landsorten
hos Juv. **Ernst Hultquist, Tegnerlund-
den 4,** Stockholm, varifrån illustr. Birg-
kort o. Birg. Broschyr efter begäran till-
sändas kostnadsfritt.

**BÖCKER OCH BOK-
SAMLINGAR KÖPAS!**
THULIN & OHLSON
TEL. 18975 KUNGS. 9.B. GÖTEBORG.

Förstklassig mönsterriterska,

idrikt och rutinerad, med god
smak och utpräglad färgsinne,
skicklighet i mönsterkomposition
för textila handarbeten på sidan,
ylle, linne m. m. erhåller nu
genast eller senare förmånlig
och varaktigt anställning på vår
ritateljé i tapisseri-branschen.

Förträde ges åt dame, som
genomgått Tekniska skolans högre
avdelning, eventuellt avlagt
handarbetsläraexamen.

Skriftlig ansökan med uppgift
å lönepretentioner och åtföljd
av betygsskrifter insändes till
**Aug. Johansson Mark & C:o.,
Aktiebolag.**
Göteborg.

ansiktet till ett visst mimiskt uttryck, som kame-
ran fäster på plåten, varefter refuschörens rutin
gör resten och gör det merendels mycket bra.
Den Goodwinska metoden är däremot en annan,
Den nöjer sig icke med att återge kostymen och
ansiktet, den tar fasta på diktarens egen ska-
pelse, återgiven av skådespelaren i inspirationens
svärfångade sekund. De båda å annat ställe i
numret reproducerade bilderna ge en föreställ-
ning om arten av samarbetet mellan de bägge
konstnärerna, scenens och kamerans. När dik-
tarordets eld får skådespelaren att förgäta sig
själv för den personlighet han skall ge liv, griper
porträttören in och fasthåller sedan karaktären
genom de många tekniska procedurerna. Men
innan det rätta ögonblicket är inne — hur många
överläggningar, hur mycken analys, har icke varit
av nöden! Frånsett hyllningsavsikten med den
de Wahlska festskriften har arbetet därför ett
speciellt värde som vittnesbörd om till vilken
höjd den fotografiska porträttkonsten nu nått i
vårt land.

Som en viktig teknisk detalj må framhållas att
fotografvyrerna icke äro reproduktioner, utan
varje blad är en från d:r Goodwins omarbetade
negativ under hans ledning framställd original-
kopie i fotografvyr.

Textinnehållet bjuder på många drag belysan-
de Anders de Wahls rikt facetterade konstnär-
personlighet. Naturligtvis tala vänskap och be-
undran från varje sida, men det är en sympati,
fylld av intellektuell klarhet — icke okritiskt be-
röm, utan en hjärtligt formad analys av en konst-
närnatur från samstämda konstnärnaturer. För
det magnifika trycket inestå firmorna Nordisk
Rotogravyr och Bröderna Lagerström.

E. H—N.

Mors dag.

SISTA SÖNDAGEN I MAJ HAR MAN TÄNKT
sig, att "Mors dag" skulle firas, och ingen ens
den allra minsta vrå av Sveriges land skulle få
undandra sig det tillfället. Ty "Mors dag" skall
ägnas henne, vår mor, som antingen hon finns
miff ibland oss i det strävsamma livet eller vilar i
kyrkogårdens stilla frid, är värd att omvärvas
av våra bästa och varmaste tankar.

På "Mors dag" skola hemmen reda sig till
fest, men det skall inte bli någon bullersam
glädje den dagen, utan stilla och vackert skall
den firas. Infet hem är så fattigt, att man inte
kan på något sätt visa mor, att hon, som eljes
alltid strävar för de sina, då skall räknas som
hedersgäst.

Sista söndagen i maj, det är gullvivornas, vit-
sippornas och de blå violernas tid. Barnen skola
plocka blommor och pryda hemmet med till mors
ära, och för de döda mödrarna skall det den
söndagen finnas en blomsterskörd. Vi svenskar
sakna ofta pieteten mot gravar, vi bli ofta kalla
och likgiltiga för våra käras sista vilorum. Kan-
ske skall "Mors dag" lära oss att vårda de min-
nen vi äga av dem på kyrkogårdarna på ett bättre
sätt än nu.

I England, Amerika och nu senast i Norge firas
"Mors dag" under stor tillslutning. I Sverige
behöva vi mer än väl en sådan samlande hög-
tid. Icke överallt hos oss är känslan för modern
i hemmet vad den borde vara. Skolor, ungdoms-
föreningar, tidningar och enskilda borde verka
för att den vackra tanken med "Mors dag" blir
en vacker verklighet i vår, att vi samlas till en
stilla högtid, ett värdigt och vackert firande av
vår bästa skatt i hemmet: vår mor.

I dagarna har ett upprop gått genom dagspres-
sen för detta ändamål och en kommitté för "Mors
dag" är bildad med adress Kommandörsgatan 9,
Stockholm, dit intresserade kunna insända för-
slag till medverkan av idéns utförande. Uppropet
är undertecknat av följande personer:

Cecilia Bååth-Holmberg, författarinna, Stock-
holm. E. Klefbeck, kyrkoherde, Stockholm. Stina
Qvint, redaktör, Stockholm. Calla Curman, pro-
fessorska, Stockholm. J. Källander, kyrkoherde,
Stockholm. Stina Rodenstam, fru, Hudiksvall.
Ebba von Eckermann, fru, Stockholm. T. Lind-
hagen, kyrkoherde, Stockholm. P. J. Rösjö, Ha-
gaberg, Jönköping. Ruth Gustafson, fru, Stock-
holm. Cecilia Milow, skriftställarinna, Stockholm.
Frans von Schéele, professor, Stockholm. Aman-
da Hammarlund, redaktör, Stockholm. G. Moses-
son, rektor, Lidingö-Villastad. Elin Silén, fru
Stockholm. Lilly Hellström, redaktör, Stockholm.
Jeanna Oterdahl, författarinna, Göteborg. Ellen
Widén, landshövdingenska, Östersund.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORMAN, Göteborg.

55 Kungsgatan **Almedahls Försäljnings-Magasin,** 55 Kungsgatan

Kontoret 21 66. **GÖTEBORG.** Butiken 11 31.

Damast- och Drällduktyger. Lakanslärft. Percaler. Bolstervar. Handdukar. Mattgångar. Mangelduk. Badkapptyg. Vita o. kulörta Bomullstyger m. m.	Rikhaltigt urval av Linne- och Bomullsartiklar. Levererar fullständiga Linneuppsättningar för Hotell, Restaurationer, Sjukhus, Badhus, Ångbåtar och Privathem samt Brudtystyrlar.	Broderier. Spetsar. Färdigsyddad damunderkläder, Dag- och natt-skjortor, vita o. kulörta skjortor. m. m.
---	--	---

Fosterföräldrar.

Finnes det någon barmhärtigt bättre,
barnkär familj som skulle vilja taga
ett litet barn såsom eget, vilket
väntas i mitten av mars av bättre,
friska men fattiga föräldrar. Tacksam
för sv. till »Mars 1919», Iduns exp.
f. v. b.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
FORORDAS AV LÄKARE
»Vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.»
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollera **PROFESSOR A. VESTERBERG**

BARNFRÖKEN el. BARNSKÖTERSKA
får plats på lantegendom. Sökande,
som är något kunnig i sömnad och
hushållsgöromål har företräde. Svar
med betygsskrifter, foto, ålders-
uppg. o. lönepret. till »Barnkär och
pålitlig» und. adr. S. Gumaelit An-
nonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

BÄTTRE FLICKA barnkär intresse-
rad av ett hems skötsel, verkligt
enkel, anspråkslös, snäll och pålitlig
önskas till 5 pers. hush. i landsorts-
stad, 2 barn. Yngre jungfru finnes.
Svar med ref. och foto till »God
och trofast hjälp», Iduns exp.

VERKLIGT BARNKÄR fullt frisk
hushålls- och barnfröken önskas å
värländsk herrgård. 3 personers
hush. Svar med foto, rek., lönean-
språk snarast till Fru Jägmästare
Fornander, adr. Petterson, Hagastrom.

I KYRKLIGT VÄNLIGT HEM får
praktisk, snäll, ordentlig flicka, kun-
nig i enkel matlagning plats 1 april
eller 1 maj. Svar till »M. B.», Svea-
vägen 48, Stockholm.

BARNFRÖKEN, bildad och framför
allt barnkär, helst musikalisk, samt
god förmåga att handleda barn, snäll
och villig att hjälpa till med i
hemmet förekommande göromål, får
plats instundande 15 mars. Tre sty-
cken barn. Svar med betyg, ref.,
fotografi och åldersuppgift till Fru
Amark, Alycke Egendom, Wininga.

ENKEL, bildad, arbetsam flicka villig
att hjälpa husmoder med skötseln
av 4 barn, ålder 8—6—4—1/2 år,
samt övriga i ett hem förekommande
göromål. Jungfru finnes. Svar med
rek. och lönepret. till »15 mars»,
Borås p. r.

EN NYINRÄTTAD STADSSJUKSKÖ-
TERSKETJÄNST I VÄSTERÅS
ledig till ansökan. Grundlön 600
kr., 3 ålderstillägg, 600 kr. i dyr-
tidstillägg för 1919; fri bostad,
värme, lyse, och kost. — Sköterskan
är skyldig att utan ersättning vårda
sjuka i hemmen efter stadsläkarnes
ansökan.

Ansökan med fotografi, ålders- och
friskbetyg samt föregående tjänste-
merit insändas före 1 mars till »St:
Stadsläkaren, Västerås.
FÖR ENKEL, BÄTTRE FLICKA, kun-
nig i bakning och enkel matlagning
finnes plats i 3 pers. hushåll, där
från på grund av annan verksamhet
ej vistas i hemmet om dagarna. Fri
resa å statsbanan erhålles. Svar
med lönepretentioner till »Tjänste-
mannafamilj», Iduns exp.

Finnes någon flicka,
som mot fritt vivre eller någon lön
vill komma i fam, på vacker egendom
nära sjö. Sykunnig har företräde.
Svar till »Vänligt bemötande», Hälle-
vadsholm.

Husföreståndarinna
i 25—30 års åldern, helst från landet
och ovillkorligen djurvän fullt kom-
petent att på egen hand med hjälp
till grovtysslor, sköta hemmet åt
ungkarl (högre brukstjänsteman) får
anställning omkring medio av mars.
Svar med rekommendationer och foto
torde insändas till »Brukstjänsteman»
und. adr. S. Gumaelii Annonnsbyrå,
Stockholm.

Bildad, barnkär,
sykunnig flicka omkr. 20 år, villig
att biträda husmoder med förekom-
mande sysslor får plats den 1 eller
15 april på herrgård i S:a Dalarna.
Svar till »H.», Kivsta.

Till lantham
(Södern) önskas 1 mars en god, är-
lig, ordentlig och något sjukvårdsvän
flicka att sköta äldre döva och säng-
liggande dam (ej lam) samt därem-
ellan hjälpa till med sömnad. Svar
med rek. o. löneanspråk torde sändas
till »E. M. L.», Iduns exp. f. v. b.

LEDIGA PLATSER

HUSFÖRESTÅNDARINNA. Bättre,
anspråkslös flicka (event. fackskole-
bildad) i stadgad ålder, barnkär och
med godt sätt, fullt kompetent att
på egen hand, med hjälp till tvätt
och skurning, sköta ett mindre hem,
där husmoder saknas, och 2 barn
finnes i åldern 7 o. 8 år får plats
i omedelbar närhet av Uppsala. Svar
med rek., ålder, event. foto, som
återsändes, och löneanspråk till
»Mars 1919», Ny Tidningskontoret,
Uppsala f. v. b.

Barnfröknar, Barnsköterskor
med goda betyg finna alltid anställning vid hänvändelse till vår välkända byrå. En mängd platser finnes dagligen att välja på i Sthlm och landsorten. Insänd foto o. betyg fortast möjligt till Palmquist C. o. 17 Malmkilnadsgatan, Stockholm.

En bättre flicka,
sykunnig, barnkär och som med intresse vill utföra en barnjungfrus göromål, samt vid behov vara husmodern behjälplig för plats i fin familj, med god lön, den 1 eller 15 mars. Barnens ålder 2, 6, 11 år. Köksa finnes, som även deltagare uti husjungfrusysslor. Svar till »K. M.», Göteborg 5.

Skolkösklärarinna,
praktisk, duglig och sparsam samt fullt kompetent, sökes att självständigt förestå mindre hushållsskola vid bruk i mellersta Sverige. F. n. endast mathållning för brukets tjänstemän och en del arbetare. Tillträde senast 1 april. Ansökan jämte betygsskrifter och foto samt uppgift om referenser och löneanspråk sändes till »S. C. A. B.», under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Enkel, bättre flicka
erbjudes förmånl. anställning i Sthlm att på egen hand förestå hem för ensam kvinnlig studerande. Sökande bör vara stadgad, helst över 30 år, ordentlig, hushållskunnig, villig att utan jungfru hjälp ensam sköta hemmet, och reflekteras endast å person med de bästa rek. Svar åtföljda av rek. o. foto, som återställes, sändes till »Studiehem», und. adr. S. Gumaelii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Barnfröken,
pålätlig och barnkär erhåller plats den 1-15 mars att sköta en tre års gosse samt att hava tillsyn till två flickor i skolåldern. Svar med rek. och lönevillkor sändes till Doktorinnan Hederström, Landskrona.

Bildad lantbrukaredotter
får genast plats som hushållsbiträde. Bör vara sykunnig och barnkär. Svar med betyg till Sköldnora Kungsgård, Rotebro.

Dispensärskötersketjänsten
i Karlstad blir ledig 15 april d. å. Löneförmaner med kristidstillägg kr. 2075 jämte fri bostad, värme o. lyse. Vidare meddelar Doktor A. Högström.

Barnfröken,
svenska eller tyska, med goda, helst fleråriga betyg, e-håller plats i officierfamilj med ett barn i sydväsk stad. Bör kunna gå frun tillhanda i alla i ett hem förekommande göromål samt bör vara sykunnig. Svar jämte foto samt uppgift å lönepret. till »M Mars», sändes till Iduns exp., Stockholm.

En bildad flicka,
kunnig i hushållsgöromål får plats på landet i två persons hushåll. Svar med referenser till fru Hedberg, Kristinedal, Tösse.

Hushållsfröken,
bildad, barnkär och van vid i ett hem förekommande görom., med ordningssinne samt förmåga att leda 2: ne barn i skolåldern, erhåller förmånlig plats hos familj i Djursås villastad. Svar jämte betygsskr., ref. och foto sändas till signatur »1 Mars — Hushållsfröken», und. adr. S. Gumaelii Annonsbyrå, Sthlm. f. v. b.

Barnsköterska eller Barnfröken
med praktik i barnvård, frisk, ordentlig och sykunnig med goda rek. erhåller förmånlig plats omkr. 1 april på egendom i norra Västergötland att vårda och sällsaka med 10 års flicka samt att gå frun tillhanda med en del husliga göromål. Lärarinna finnes. Svar till »Förtroende-plats», Iduns exp. f. v. b.

Vid Stockholms Stadsmissions lanthem
och husmoderskola finnes plats för en sann kristen, helst kyrkligt intresserad person. Den sökande bör vara kunnig i allt vad till ett lantushålls skötande hör, samt äga förmåga att handleda flickor i 13-18 års åldern. Ansökan om platsen, åtföljd av betyg och rekommendationer, sändes till föreståndarinnan, adress Edesta Hem, Mölnbo.

Sköterska
får plats vid länslasarettet i Strömstad den 1 inst. april. Ansökan jämte betyg insändes före den 15 mars till
Lasarettsläkaren.

Trevlig och sympatisk flicka
i 18-19 års åldern, mycket musikalisk och med verkligt god uppföstran önskas som sällskap. Fritt vivre. Svar med fotografi och rekommendationer till »Herrgård — Dalarna», Iduns exp. f. v. b.

Bättre, bildad, 30-årig flicka
barnkär, får bra plats. Hög lön. Ingen gör sig besvär som ej har utmärkta rek. Platsen är ledig nu eller senare. Svar till »Barnkär», Falköping p. r.

Husmodersbefattningen
vid
VÄSTERAS EPIDEMISJUKHUS
ledig. Föddringar: sköterskeexamen, erfarenhet i hushåll, elementarskolebildning. Grundlön 800; 3 ålders-tillägg; fritt vivre etc. Dyrtidstillägg för 1919 800 kr. Ansökan med fotografi, ålders- och frisksbetyg insändes före 1 mars till 1:ste stadsläkaren, Västerås.

Plats som skrivbiträde
finnes ledig å Malmesjaurs revirs jägmästareexpedition i Arvidsjaur. Sökande bör vara kunnig i maskinskrivning samt äga vana och rutin i kontors- och expeditionsgöromål. Avlöning c:a 150 kr. pr månad. Ansökan med betyg från förutvarande verksamhet jämte fotografi bör insändas under nedanstående adress senast den 28 februari 1919.

Föreståndarinnan
sökes för större finare alkoholfri servering, vilken omfattar såväl matsalar som café. Sökande som äger förut-sättningar att på ett tillfredsställande sätt sköta dylik verksamhet torde insända betygsskrifter jämte referenser till Styrelsen för A.-B. Vita Bandets Nykterhetsservering, Kungsgatan 41, Göteborg.

Husmodertjänsten
vid
Länslasarettet i Falun
är ledig att tillträdas den 1 maj innev. år. Löneförmanerna utgöras av kontant årlig lön 700 kr. (under år 1918 har därjämte utgått ett dyrtidstillägg av 580 kr.), 3 ålders-tillägg vardera å 100 kr. allt fritt, 1 månads årlig semester (under vilken tid matpengar utgår med 2:50 pr dag. Ansökningshandlingar torde insändas till lasarettets styresman, som i övrigt på begäran lämnar vidare upplysning om tjänsten i fråga.

Sjuksköterskeelever
emottagas å Göteborgs Barnsjukhus. Kurserna (förberedande) 1-åriga. För 1 halvåret erlägges en avgift av kr. 120. Under andra halvåret uppbäres såsom avlöning kr. 120 och lämnas hela tiden fri bostad, kost och tvätt. Ansökningar åtföljda av präst- och läkarebetyg samt rek. insändes till föreståndarinnan.

En pålitlig,
enkel, bättre flicka, kunnig i matlagning och bakning får plats att tillsammans med husmodern sköta hushållet å Pensionat. Lön 60 kr. i mån. å däröver. Svar med foto och referenser till Fru Hulda Persson, Gustavsvro, Bollnäs.

Husmodersplatsen
på
Eskilstuna Lasarett
förklarar härmed till ansökan ledig. Till Lasarettsdirektionen ställda ansökningar skola vara inlämnade senast den 8 mars. Platsen bör helst tillträdas den 1 april. Löneförmaner åro 700 kr. kontant lön pr år, bostad, kost, lyse och tvätt jämte kostpenningar under en månads semester. För innevarande halvår har lands-tinget därjämte beviljat ett krigs-tidstillägg av 50% å den kontanta lönen.

Närmare meddelar lasarettsläkaren. Eskilstuna den 10 febr. 1919.
Lasarettsdirektionen.

Kokerska,
med goda rekommendationer erhåller plats 1 mars. Fotografi samt betyg torde sändas till fru Tandläkare K. Bergfelt, Katrineholm. Tel. 243.

Söker Ni plats
på något av den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg
att ett beprövat och av tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat använt förfaringssätt är att annonsera i IDUN. Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Sthlm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

Lärrinnebefattning
i huslig ekonomi vid Gotlands läns folkhögskola är till ansökan ledig. Kursen, 4 mån. lång börjar 28 april. Med befattningen följer skyldighet att förestå elevhushållet under vinterkurserna 1 nov.—medio av april. Löneförmaner: för undervisningen 600 kr. och hyresersättning, vartill kommer dyrtidstillägg 300 kr. och för vinterkurserna 500 kr. och fritt vivre. Ansökningar emottagas senast den 15 mars, adress Hemse. Styrelsen.

PLATSSÖKANDE
I FAMILJ el. hos ensam dam söker bättre lantbr. dotter plats. Närmare upplysningar pr korresp. Sv. till »Huslig Familjem.» Lunds Dagbl., Lund.

BILDAD FLICKA önskar plats i god familj den 15 mars eller 1 april, att vara som husmoderns hjälp och sällskap. Svar till »Familjemedlem», Wärmskog p. r.

FÖRLOVAD FLICKA önskar plats på herrgård att deltaga i och lära sig husliga sysslor. Har genomgått kurs i sjukvård. Tacksam för svar till »Genast», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL FLICKA av god familj, önskar komma i god familj, där jungfru finnes, att deltaga i husliga göromål. Någon lön önskvärd. Svar till »A. Familjemedlem», Iduns exp.

BÄTTRE FLICKA som genomgått slöjd- och hushållsskola, önskar plats hos ensam dam, eller i god bildad familj helst i Småland. Svar till »M. Familjemedlem», Iduns exp. Vid lön fästes intet avseende.

UNG bättre kontorsflicka önskar, för ombyte på luft, komma till (helst ensam dam) i mellersta eller norra Sverige, där tillfälle till sport finnes. Hjälper gärna till med litet av varje. Svar till »H. H. 1919», Iduns exp., f. v. b.

EN BÄTTRE FLICKA (30 år), som genomgått hushållskurs, önskar plats i Halmstad den 1 april hos bättre religiös herre. Svar sändes till Postlåda 13, Astorp, Skåne.

FRISK FLICKA av god familj önskar till april plats i bättre hem på landet, helst där jungfru finnes. Svar till »26 Å» Kinna p. r. (Elsborgs län.)

BILDAD FLICKA önskar snart plats som husmoderns verkliga hjälp. Kunnig i handarbeten. Villig hjälpa mindre barn vid läxläsning. Svar till »K. R.», Iduns exp. f. v. b.

STUDENTSKA, till våren utexaminerad folkskollärarinna, önskar under sommaren, 15 juni—15 aug. plats som guvernant, helst i Värml. el. Dalarna. Svar till »Studentska», Iduns exp., f. v. b.

ELEMENTARBILDAD, musikalisk flicka önskar plats i familj att lära och sällsaka med mindre barn. Är musikalisk och barnkär. Svar till »Intresserad och villig», Iduns exp., f. v. b.

UNG BÄTTRE FLICKA något sykunnig önskar plats till den 1 mars i familj att hjälpa till med alla i ett hem förekommande göromål. Tacksam för svar till »Familjemedlem», Nor p. r.

HUSMODRÄR! Var finnes den vänliga familj där en 22-års östgötska av god familj kan få lära matlagning, som familjemedlem. Event. mot betalning. Tacks. för svar till »E. Gott och glatt sätt», Iduns exp. f. v. b.

Kvinnlig arbetskraft
inom såväl hennens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser av alla slag.

Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Sthlm, och ni erhåller omgående prisuppgift.

HUSFÖRESTÄNDARINNA. Medelålders, musikalisk, ur god familj, fullt kompetent, önskar förestå ett bildat hem. Svar till »Februari», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD, snäll flicka önskar plats i hem, helst hos ensam dam. Tacks. för svar till »Musikalisk lantbrukaredotter», Iduns exp., f. v. b.

TVENNE BÄTTRE MUSIKALISKA lantbrukardöttrar önska komma till prästgård eller större herrgård helst i Småland eller Västergötland, att lära hushåll och för övrigt allt, som hör till ett väl ordnat hem, gärna där ungdom finnes. Önskvärt få anses som familjemedlemmar. Tacksam för svar till »Fritt vivre», p. r. Landskrona.

EN BÄTTRE 17-ÅRS FLICKA önskar plats som familjemedlem i finare hem, för att lära allt inom ett hus förekommande göromål helst där jungfru finnes, vid lön fästes intet avseende, men önskas ett gott bemötande. Svar till »Familjemedlem», Box 41, Brälånda.

UNG FLICKA, som genomgått 6 klasser elementarläroverk samt barnvårdsskola önskar komma i familj på landet (gärna där barn finnes) för att lära, samt så småningom få deltaga i alla husliga göromål. Svar med åtföljande uppgift å pris, samt villkor i övrigt sändas till »Läroverks plats», S. Gumaelii Annonsbyrå, Malmö.

UNG SKANSKA, lantbrukaredotter från gott hem, utbildad musiklärarinna, önskar till våren komma till ett bildat hem, helst större lantgård såsom hushållslev, där tillfälle givses att grundligt lära matlagning, bakning, konservering, värdepflichten och för övrigt alla en husmors göromål. Deltager i allt förekommande arbete. Fritt vivre önskas. Svar med villkor till »Skanska», våren 1919» Skanska Dagbl., Lund.

PLATS ÖNSKAS som hushållsfröken av bildad dam med förmåga att med sparsamhet och ordning förestå ett bättre hem. Kunnig i enklare och finare matlagning, bakning, slakt och konservering m. m. De bästa rek. från finare hem. Svar till »Helst landet 1919», Iduns exp. f. v. b.

HUSFÖRESTÄNDARINNA. Bättre medelålders flicka söker plats att förestå ett bättre hem, där husmoder saknas, till den 1:sta mars eller senare. Är fullt kunnig i allt, vad som till ett ordentligt hem hör. Fina betyg finnes från flerårig plats. Svar till »Ordningsfull och sparsam», Uddevalla p. r.

18-ÅRIG frisk och gladlynt flicka önskar plats i prästgård på landet för att mot fritt vivre hjälpa till med varjehand göromål. Svar till Fröken Granath, Stora torget 3, Linköping.

TVA BÄTTRE FLICKOR önska plats i familj, den ena barnkär och villig att hjälpa till med barn, den andra villig att hjälpa till med andra i ett hem förekommande göromål. Svar till »Kamrater», adr. Bohuslänningen, Uddevalla.

HUSFÖRESTÄNDARINNEPLATS önskas av 30-årig lantbrukaredotter. Är fullt kunnig i allt som hör till ett väl ordnat hem. Har genomgått hushålls-, trädgårds- och folkhögskola. Vackra betyg finnes. Svar till »Blekingska», Lösens Gärd, Lösen.

UNG, BILDAD DAM, som genomgått handarbetsseminarium önskar plats antingen som lärarinna, eller i familj, där jungfru finnes, för att gå husmodern tillhanda. Kan även hjälpa barn med läxor. Svar till »20 år», Iduns exp. f. v. b.

TREVLIIG INGENJÖRS DOTTER som genomgått K. praktiska skola samt haft plats som hjälp och sällskap ått sjuk fru 1 år samt ått en lungsjuk flicka i 8 månader önskar liknande plats 15 mars eller april. Fina betyg. Svar med löneförmaner inom 8 dagar till »Frisk 20 år» Örebro p. r.

FLICKA önskar komma till herrgård eller större gård i början eller slutet av april helst Östergötland eller Skåne, för att lära och hjälpa till med allt som förekommer i ett hem. Är van vid arbete. Någon liten lön önskvärd. Är sykunnig. Vill anses som familjemedlem. Svar till »27-årig smålandsflicka» Iduns exp., f. v. b.

UNG MUSIKLÄRARINNA med fina betyg, ex. organist, elementarskolebildad, energisk och undervisningsvan, övad ackompanjör söker plats i gott hem nu eller under sommaren. Biträder, om så önskas, med skrivgöromål. Vacker, driven handstil. Tacksam för svar till »Musiklärarinna», Iduns exp. f. v. b.

Bildad flicka,
önskar 1 april pl. i gott hem (helst Norr.), att mot fr. vivre deltaga i och lära husl. sysslor samt ev. biträda vid skrivgöromål. Sv. till »Familjemedlem» Allm. Tidn. kont. Stockholm.

20-årig bättre flicka
önskar plats i familj att gå frun tillhanda. Kunnig i limesömnad även något kunnig i klädningssömnad samt villig att deltaga i inom ett hem förekommande göromål. Svar emots. tacksamt till »Familjemedlem», Västerviks Veckoblad, Västervik, f. v. b.

»BAKAHEMMA»
Äkta jästpulver
Absolut bäst.
A.-B. SCHÖTT & SON, STHLM.
Kem. Tekn. Fabrik.

Tjuugoårig flicka,
som genomgått 8-klässigt läroverk samt en kurs på sällskapet Barnavård, önskar plats i ett hem att sköta barn (helst över 2 år) och hjälpa med läxläsning. elier biträda med skrivgöromål. Svar till »20 år», Skara p. r.

Ung, musikalisk flicka,
önskar nu till våren komma i ett fint och trevligt hem (gärna prästgård, mindre herrgård) för att lära alla en husmoders göromål och värdepflichten. Är villig betala något, men helst fritt vivre. Svar till »Ung Skanska», p. r. Stehag.

Ex. Sjuksköterska
önskar plats som hjälp och sällskap i hem helst på landet. Lön enl. taxa. Betyg och rek. finnes. Svar inom 8 dag. till »Sjuksyster», Allm. Tidningskontoret, Örebro.

En 17-års Norrlandsflicka
önskar plats i någon bättre familj i Södra Sverige (för praktik). Något musikalisk. A lön fästes intet avseende. Svar till »Jämtlandstös», Östersunds-postens exp.

Ex. Sjukgymnast
med goda rekommendationer önskar lämplig sysselsättning. Svar till »Nu genast eller framdeles», Iduns exp. f. v. b.

19 års flicka,
som genomgått Stora Hofs hushållsskola och dessutom praktiserat, söker plats, helst i mindre familj att under husmors ledning utföra hennets sysslor. Svar till »Helst familjemedlem», torde sändas till Elfsborgs Läns Annonsblad, Vänersborg.

INACKORDERINGAR
OBEMÄRKT DAM erbjudes förstklassig inackordering och vård. Svar märkt »Bättre dam» (värmlandsnatur), Iduns exp. f. v. b.

KONFIRMANDER mottogas instundande sommar. Gustaf Meuller, kyrkoherde, Laxarby, Dalsland.

KONFIRMANDER mottogas i skogig vacker trakt vid havet, i Östergötland, nära Arkösund och järnvägsstation på Vikbolandsbanan. Tid juli—15 aug. Närmare upplysn. meddelar Kyrkoherde Joh. Nordmark, Jonsberg, R. T. finnes.

35-ÅRIG FRU önskar inackordering i större vänligt hem på landet där ungdom finnes och där tillfälle givses till lite förstörrelse. Vill på samma gång gärna hjälpa till med lättare sysslor och överhuvud tages »vara till lite nytta». Största vikt fästes vid ett verkligt vänligt och gott hem. Svar med utförliga upplysningar utbedes till »35-årig fru», Iduns exp. f. v. b.

Några kvinnliga KONFIRMANDER mottogas instundande sommar i Forsmarks prästgård, Uppland. Närmare meddelar Kyrkoh. A. Murray, Forsmark.

SJUKLIG DAM, tidvis sängliggande önskar god inackordering i privat sjukh. i högt beläg. skogstrakt, helst Småland. Svar med beskrivning och prisuppgift till »A. K.», Linköping p. r.

Skolungdom
emottages för lantvistelse och privat undervisning hos Rektor E. Laurell å Svarta Herrgård, pr Svarta E. Konfirmationsundervisning kan erhållas. Musiklektioner givas.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem,
beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottogas ej.

I Wrigstads
vackert belägna prästgård emottogas instundande sommar några flickor för konfirmationsundervisning under fem veckors tid från d. 30 juni. Hög ren luft, skog och sjö. Vidare meddelar Kyrkoh. Ivan Lundgren, Wrigstad, Småland.

Inackordering erbjudes
för 2:ne herrar eller damer i gott hem, straxt utom stad. Svar till »Änkefru», Box 20, Filipstad.

D:r A. KARSTEN
 Medicinskt Elektricitets-,
 Ljus- och Röntgeninstitut
 Kungsgatan 60, STOCKHOLM
 Behandling av
reumatiska åkommor

Gymnastikdirektörsexamen
 avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar 1 sept.
 Prosp. Major J. G. Thulin, LUND.

GÖTEBORGS GYMNASIUM
 Förmånligaste specialkurs i
MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK
 Gedigen och fullständig utbildning
 Begär illustrerat prospekt.

Underlivslidande

och dylikt undgås bäst genom bruk av livmodersspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpligaste lösning är Nollberpulver 5 kr. pr ask. Livmodersspeglar 10 kr. Även andra sjukvårdsartiklar. Prislista mot 12 öre porto.

CARL G. SCHRÖDER,
 Møllvångsgatan 53 b, Malmö.

Toilettvål
 Florodol & Ovicula

å 16 kr. duss., Savon Amygdalin (mandeltvål) i fin dussinförpackning å 10 kr. duss. Prima Tvättvål Hudik å 2:— pr dubbelbit. Dessutom allehanda toalett- o. sjukvårdsartiklar billigast från **MAGASIN SPECIAL**, Avd. N., Vesterlånggatan 66, Stockholm, III. katalog gratis.

FLÅTOR förfärdigas af Edert afkamade hår, för endast 7 kr. pr st. Förstklassigt arbete garanteras. **A. Johansson, Bonäs, Mora.**

Blomstervänner

Tiden är nu inne för köp av blomsterlökar. Akta Holländska blomsterlökar direkt imp. från Holland sändes mot postförskott eller postanvisning till 30 öre pr st. från **HJALMAR CARLSSON, Woxna.**

Musoverna symaskiner.
 Detta märkte är en garanti då ni köper en symaskin. Begär alltid försäkring!

En bok med kolossal efterfrågan.
Konsten att uppträda.
 Innehåll: Vad en modern människa måste veta. Hur man blir en angenäm sällskapsmänniska. Hur man med framgång uppträder i herr- och damällskap. Huru blyghet, försagdhet o. dyl. bortarbetas. Pris kr. 2:50 mot postförskott eller frimärken från Bokompagniet postfach 282, Stockholm 1.

D:r E. Dujardins
Kosmetiska Kliniker, Köpenhamn.
 Spec. Paraffinbehandling av ansiktsfel (såsom vanprydande form på näsa, mun, kinder, haka och byst) samt ärr, rynkor och andra missbildningar.
 Träffas: Ostergade 33, onsd. 1—3. Tel. Byen 1283 v. Amagertorv 31, tisd. o. fred 4.30—6. Tel. Byen 51.

IDUNS KOKBOK
 utgifven af Elisabeth Östman, afhandlar såväl matlagning i vanlig bemärkelse som bakning och konservering af kött, fisk, frukt, grönsaker och svamp, karamell- och konfektkokning, beredning af drycker och charkuterivaror, servering, borddukning och servettbrytning och

är
 vår modernaste kokbok till utstyrelse och innehåll. Alla bokens 1,071 recept äro praktiskt pröfvade vid Elisabeth Östmans Husmoderskurs och öfversködligt uppställda, med ingrediensernas vikt eller rymdmängd noggrant angifven. Äfven helt unga husmödrar och tjänarinnor med mindre erfarenhet och vana finna därigenom en säker handledning,

den
 är rikt illustrerad, med 12 färgtrycksplanscher af köttstycken, fåglar, fiskar, svampar samt grönsaker jämte fyra styckningsplanscher och två sidor med fotografier af olika servettbrytningar. Det

bästa
 beviset för bokens lämplighet som vår generations kokbok för det borgerliga svenska hemmet är, att det redan tryckts öfver 40,000 exemplar af

kokboken.
 Den kostar, inbunden i vackert band, endast kr. 7:— och den finnes att tillgå hos närmaste bokhandel eller portofritt från Förlaget, Iduns expedition, Stockholm.

Utmärkta organ
 för
 annonsering i landsorten:

Arvika: Arvika Tidning.	Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Avesta: Avesta Posten.	Malmö: Skånska Aftonbladet.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Borås: Borås Tidning.	Mora: Mora Tidning.
Eksjö: Eksjö-Tidningen.	Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Engelholm: Engelholms Tidning.	Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.	Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Falun: Falu-Kuriren.	Oskarshamn: Oskarshamns-Posten.
Gefle: Gefle-Posten.	Sköfde: Skaraborgs Läns Annonceblad.
Halmstad: Hallandsposten.	Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Säter: Sätters Tidning.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.	Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Härnösand: Härnösands-Posten.	Uddevalla: Bohusläningen.
Höganäs: Höganäs Tidning.	Uppsala: Tidningen Uppsata.
Jönköping: Smålands Allehanda.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Kalmar: Barometern.	Visby: Gotländingen.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.	Västerås: Vestmanlands Läns Tidning.
Karlstad: Karlstads-Tidningen.	Växjö: Smålands-Posten.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.	Ystad: Södra Skåne.
Kristinehamn: Ansgarii-Posten.	Örebro: Örebro Dagblad.
Landskrona: Landskrona-Posten.	Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Linköping: Östgöten.	Östersund: Jämtlands-Posten.
Ludvika: Ludvika Tidning.	Östhammar: Östhammars Tidning.

Stor pianistisk färdighet
 uppnås fortast genom rationell utbildning av muskler och öga. Vår metod bibringar samtliga muskler, som tagas i bruk vid pianospelning, högsta möjliga prestationsförmåga. Genom speciella pianoövningar höjes notläsningsförmågan och åstadkommes absolut bekantskap med klaviaturen. Metoden lämpar sig för pianister på alla stadier och möjliggör utomordentligt snabba framsteg i såväl teknik och fingerfärdighet som förmåga att spela från bladet. Dess tillämpning fördrar ringa tid. Överspelning reduceras till ett minimum.
 En pianist skriver: — »Eder metod sätter varje musikalisk person i stånd att på kort tid taga ett jättsteg mot målet: en pianovirtuos skicklighet.»
 Prospekt med fullständiga upplysningar sändes gratis! Tillskriv med återopande av denna tidning
FORTEINSTITUTET, Göteborg.

TÄRNA FOLKHÖGSKOLA

Huvudkurs 1 maj—31 juli. Utan inträdesprövning.
Övre avdelning 1 maj—31 juli. För elever med förkunskaper.
Husmodersskola 3-mån- och 6-mån-kurser med början 1 maj.

Stipendier och friplatser (intill 300 kr.). Prospekt adress **Tärna.**
Kvinnlig Trädgårdskurs
 börjar den 15:e mars på Kingsfield, Kattarp, Skåne, omfattande fruktodling, grönsaks- och blomsterodling samt bänkskötsel etc. Prospekt sändes på begäran av föreståndarinnan,
FROKEN ALMA JONSSON
 Elev från Swanley Fruktodlings- o. Trädgårdsinstitut i Kent, England.

Trädgårdskursen på Nääs
 1 april—30 september 1919.
 Elever ha tillträde till sommarkursernas allmänna föreläsningar i psykologi, kulturhistoria m. m. Mottagas även fär kortare tid. Begär prospekt (med insändande av svarsporto) hos **August Abrahamssons Stiftelse, Nääs, Floda station.**

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand
 12:te kursen den 1 apr.—31 okt. 1919. Prosp. och ref. på begäran.
 Lillie Landgren. Märta Philip.

Lärrarinnekurs i klädsömnad 1 mars—1 juni.
 Anmälningar insändas före 25 februari. Betyg efter genomgången kurs.
WALLMA TEXTILSKOLA
 Norrlandsgatan 16 - Allm. Tel. 98 15.
Elsa Wallmark.

PÄRMAR

till IDUN kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från IDUNS EXPEDITION, mot likvid i postanvisning, till följande priser:

Röd pärm, med guldtryck till "Idun"	Kr. 2:75 + porto 60 öre
Röd eller grön pärm till "Iduns Romanbibliotek"	0:65 + 10
Röd eller grön pärm till "Iduns Hjälpredda"	0:65 + 10

ETT SPÄTT FOSTERBARN önskas av medelålders bildad dam. Kärleksfull vård och uppfostran utlovas. Barnet blir arvtogare. 5,000 kr. önskas. Svar till "Solstråle", Iduns exp. f. v. b.

FINNS DET NÅGON bland Iduns läsare och läsare av de bättre be- medlade, som vill vara så barmhärtig och skänka medel till en fattig flicka, som lider av reumatisk värk och hjärtfel, att hon måtte få komma i stånd att kunna vistas på badort i sommar. För att återvinna sin hälsa erfordras det för henne en brunn- och badkur, men, som hon är en självförsörjande flicka kan hon ej uppnå detta. Medlen emot- ses med stor tacksamhet märkt »Sjuklig», Iduns exp.

FOSTERBARN önskas och utlovas den bästa uppfostran av bildad medelåld. dam. 5,000 kr. önskvärt. Sv. »Syster Anna», Iduns exp. f. v. b.

Trädgårdsskötsel.
 Kurs för kvinnl. elever gives å Rosentäppan, Stehag, 1 april—1 nov. Begär prospekt.
 Gertrud Östergren.
 Maria Lindskog.

Trädgårdskurs för kvinnor
 börjar till våren och fjäderfäskötareskolan vid samma tid. Friskt och starkande arbete. Goda utkomstmöjligheter. Hushållsskolan börjar 12 maj och Lanthushållsskolan 4 aug. Statsunderstöd till mindre bemedlade.
 Rektor E. Brolin, Osby.

Kurs i trädgårdsskötsel
 ges vid Fackskolans avdelning å Brogård i Uppsala län, avsedd dels för lärarinnor i huslig ekonomi som önska komplettera i detta ämne, dels för andra intresserade kvinnor. Kursen varar från mitten av mars till slutet av oktober. Anmälan om deltagande insändes till Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala. Program på begäran gratis och franko.

Kurser i barnavård.
 Vid Barnavårdsbyråns Spädbarnshem i Orby mottagas unga kvinnor till utbildning i barnavård. Teoretisk undervisning av hemmets läkare, praktisk undervisning av hemmets föreståndarinnan. Kursens längd 3 månader. Avgift för kursen jämte bostad och kost inom hemmet 75 kr. i månaden. Närmare underrättelser genom Barnavårdsbyrå, Kornhamnstorg 51, Stockholm.

FREJAMI - PASTILLERNA
 skänka lindring och baf vid hals och bröstskammar

Idun utgives denna vecka i A och B.